

KNIHOVNÍK

Viac než len metodický časopis
pre verejné knižnice okresov
Trenčín, Nové Mesto n/V, Bánovce n/B a Myjava

2/2015

ROZHOVOR: popredný slovenský folklorista besedoval v knižnici

Poklady, ktoré Jozef Lehocký desaťročia objavoval po dedinách západného Slovenska, vkladá do kníh. Čaro ľudových tradícií v nich znovu objavujú folklórne súbory i široká verejnosť.

» s. 9

Olympijský víťaz v boxe z roku 1952 má stále čo povedať aj najmladšej generácii

Na výnimočného rodáka Jána Zacharu nezabúdajú v Kubrej, kde mu po osadení vlastnej lavičky pripravili v pobočke trenčianskej knižnice predvianočné stretnutie s priateľmi a školákmi.

» s. 11

Rok Ľudovíta Štúra v trenčianskej knižnici v znamení množstva podujatí

Realizáciu množstva sprievodných kultúrno-spoločenských podujatí v Roku Ľ. Štúra vo VKMR ohraničili vydania publikácií, odrážajúcich Štúrov odkaz v živote a tvorbe súčasných generácií.

» s. 20

Úvod(ník)	3
Kód ISIL pre knižnice	4
Informačný portál o duševnom vlastníctve	4
Európsky kontaktný bod	4
Prečítali sme za vás (aktuality zo sveta)	6
Čo priniesli knihovnícke konferencie v roku 2015	6
Fond na podporu umenia	7
Posúvame čas začiatku kultúrnych podujatí	8
Knižnicu vyzdobia maľbami podľa želania čitateľov	8
Internet je u nás opäť bližšie k verejnosti – v čítárni	8
Interview s Jozefom Lehockým: Tradície na kopaniciach spoznával s primášom z filmu Sváko Ragan	9
Podľa boxerskej legendy zloba v ringu nemá miesto	11
Katarína Hudecová vydala svoju 29. knižku. A píše ďalej!	11
Fotogaléria podujatí vo VKMR v II. polroku 2015	12
Literárny klub: Literárne novinky Štefana Kuzmu (očami Rudolfa Dobiáša a Antona Baláža)	18
Mimoriadne kvalitný 23. ročník súťaže Jozefa Braneckého	16
V Kursalone ocenili kultúrnych pracovníkov	18
V Trenčíne vznikla nová bunka spisovateľov	18
Letná čítareň zaznamenala nárast návštevnosti	19
Rok Ľudovíta Štúra v trenčianskej knižnici	20
Detská stránka	22
Medailón: Ján Baltazár Magin	23
Významné výročia v roku 2016	24

FOTOGRAFIA NA OBÁLKE: Maľba s motívom Michala Rešetku vo vestibule knižnice na Jaselskej ulici, ktorá je prvým výsledkom umelecko-náučného maľovania interiéru knižnice s cieľom vytvoriť originálny odkaz kultúrneho dedičstva mesta, regiónu i knihovníctva ako takého (december 2015). Autorom maľby je architekt a karikaturista Július Bruna. Foto: VKMR.

Milé čitateľky, milí čitatelia, uplynulo niekoľko mesiacov a ja Vás opäť vítam na stránkach časopisu Knihovník. V úvode Vám prinášame novinky z dielne Ministerstva kultúry SR a Úradu priemyselného vlastníctva SR o spustení nového informačného portálu o duševnom vlastníctve, ktorý predstavuje digitálnu platformu na získanie základného prehľadu, orientácie a informačného zdroja v celom zábere predmetov duševného vlastníctva. V rubrike metodika, koordinácia a automatizácia Vám prinášame informácie z knižníckych konferencií z roku 2015, ktorými boli INFOS 2015 a KNIŽNICE 2015. Novinky Vám prinášame aj z oblasti dotačného systému, ktoré od roku 2016 prešli z Ministerstva kultúry SR na novovzniknutú verejnoprávnu inštitúciu, ktorou je Fond na podporu umenia. V rubrike mozaika Vám prinášame informácie o zmenách a novinkách v našej knižnici. V časti interview Vám prinášame rozhovor s muzikantom, tanečníkom, choreografom a zberateľom piesní Jozefom Lehockým, ktorý svoje srdce zasvätil folklóru. V rubrike kultúrne podujatia Vám prinášame fotogalériu podujatí, ktoré sa uskutočnili vo Verejnej knižnici M. Rešetku v druhom polroku 2015 a taktiež nahliadneme do kuchyne Literárneho klubu OMEGA, ktorý na svojom decembrovom stretnutí predstavil literárnu tvorbu Štefana Kuzmu. V spätnom zrkadle sa poohliadneme za 23. ročníkom literárnej súťaže Jozefa Branckého „Studňa sa tajne s dažďom zhovára“, podujatím Flores musarum 2015, ako aj za zrealizovanými podujatiami k 200. výročiu narodenia Ľ. Štúra, ktoré sa uskutočnili vo Verejnej knižnici M. Rešetku. Na záver Vám predstavíme činnosť detského oddelenia a v rubrike medailón Vám predstavíme katolíckeho kňaza Jána Baltazára Magina, u ktorého si 6. januára 2016 pripomíname jeho nedožitú 335. výročie narodenia. Prajem Vám príjemne strávené chvíle pri čítaní Knihovníka!

Ing. GABRIELA KROKVIČKOVÁ
riaditeľka
Verejnej knižnice M. Rešetku v Trenčíne

ISIL

Kód ISIL pre knižnice

Zdieľanie údajov a zdrojov medzi knižnicami, príbuznými organizáciami, vrátane archívov, múzeí, vládnych agentúr, vzdelávacích inštitúcií a firmami sa dramaticky zvýšilo. Táto nová spolupráca vytvorila potrebu pre štruktúrovaný medzinárodný štandardný identifikátor pre rôzne organizácie, predovšetkým pre knižnice a iné príbuzné organizácie. ISIL (International Standard Identifier for Libraries

and Related Organizations) je medzinárodný identifikátor knižnic a príbuzných inštitúcií – múzeí, galérií, archívov atď. Kód ISIL je definovaný normou ISO 1551:2011, t. j. kód ktorý označuje krajinu, región v ktorom sa knižnica nachádza, ako aj typ a veľkosť knižnice. Cieľom kódovania je uľahčiť prístup k fondom a službám knižnic, zdieľať údaje medzi archívmi a kultúrnymi inštitúciami. Medzinárodná registrárna agentúra pre ISIL sídli v Danish Agency of Libraries and Media v Kodani. Funkciu Národnej agentúry pre ISIL na Slovensku plní Slovenská národná knižnica v Martine.

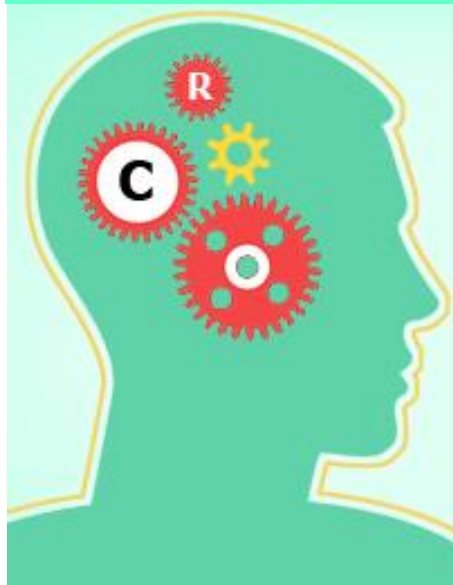
Registrácia a pridelenie kódu je bezplatné.

Na pridelenie kódu je potrebné, aby ste zaslali do Slovenskej národnej knižnice nasledovné: názov knižnice, adresu (ulica, mesto PSČ), URL vašej knižnice, telefón, typ knižnice, údaj o počte knižných jednotiek, údaj o prefixe, ak už máte zo SNK pridelený prefix do čiarového kódu, krátky informačný text o knižnici v slovenskom aj anglickom jazyku. V prípade akýchkoľvek otázok kontaktujte Odbor služieb SNK (anna.kucianova@snk.sk).

MARKÉTA DUFFEKOVÁ

Zdroj: www.snk.sk

INFORMAČNÝ PORTÁL O DUŠEVNOM VLASTNÍCTVE

Ministerstvo kultúry SR v spolupráci s Úradom priemyselného vlastníctva SR spustilo informačný portál www.dusevnevlastnictvo.gov.sk, ktorý poskytuje základný prehľad a orientáciu v problematike autorského práva a priemyselného vlastníctva a slúži aj ako informačný zdroj pre celú oblasť duševného vlastníctva. Obsah portálu vypracovalo ministerstvo v spolupráci s Úradom priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky. Dôležitou súčasťou portálu je vyhľadávanie a možnosť položiť otázku (v prípade, že sa návštevník nedozvedel nejakú informáciu, alebo jej neporo-

zumel), ktorá bude automaticky zaslaná Ministerstvu kultúry SR alebo Úradu priemyselného vlastníctva SR. Portál obsahuje aj množstvo dokumentov z oblasti duševného vlastníctva – právne predpisy, medzinárodné zmluvy, rozhodnutia súdov, správnych orgánov a zoznam literatúry.

Ministerstvo kultúry SR spustilo portál aj ako pomoc v orientácii v oblasti autorského práva v súvislosti s prijatím nového Autorského zákona, ktorý nadobudol účinnosť 1. 1. 2016.

MARTINA ZOBKOVÁ

Zdroj: www.mksr.sk/aktuality-36.html?id=606 (pozn.: krátené)

Európsky kontaktný bod

Program Európa pre občanov poskytuje dva druhy grantov: Komunitárny program EÚ Európa pre občanov financuje iniciatívy na podporu spoločnej európskej pamäti a aktívneho občianstva na úrovni EÚ. Hlavným cieľom programu je prispievať k tomu, aby občania EÚ rozumeli Únii, jej

histórii a rozmanitosti, posilňovať inštitúciu občianstva v Európskej únii a zlepšovať podmienky na demokratickú a občiansku participáciu na úrovni EÚ.

Miestne regionálne orgány, mimovládne organizácie, vzdelávacie, výskumné, kultúrne a mládežnícke inštitúcie môžu získať podporu na diskusné podujatia, konferencie, workshopy, kultúrne projekty, štúdie a iné občianske aktivity rôznorodého charakteru.

Program poskytuje dva druhy grantov:

1. projektové granty určené na presne

vymedzené aktivity s obmedzenou lehotou trvania,

2. prevádzkové granty určené na náklady potrebné na riadne vykonávanie bežných činností organizácie.

Program tvorí Akcia 1. Európska pamäť a Akcia 2. Podpora demokracie a občianska participácia, v rámci ktorej sú tri opatrenia: Družobné mestá, Sieť partnerských miest a Projekty občianskej spoločnosti. Uzávierka býva dvakrát do roka, k 1. marcu a k 1. septembru.

MARKÉTA DUFFEKOVÁ

Zdroj: www.europapreobcanov.sk

PREČÍTALI SME ZA VÁS... (aktuálne zo sveta)

ZABÍJANIE KVÔLI KNIHÁM?

V súvislosti s vraždami v redakcii parížskeho časopisu Charlie Hebdo, musia aj pracovníci knižníc riešiť sprístupňovanie dokumentov, ktoré môžu vzbudiť až vražedný hnev niektorých čitateľov. Moslimskí čitatelia považujú mnoho dokumentov v európskych knižniciach za rúhačské. Niektoré moslimské krajiny udeľujú za také prejavy aj trest smrti. V súvislosti s prílivom utečencov z týchto krajín sa budú musieť európske knižnice venovať i tejto problematike. V redakcii časopisu Charlie Hebdo bolo zabitých 12 osôb, pretože uverejnili karikatúru proroka Mohameda. Francúzsko nemá žiadne zákony postihujúce kritiku náboženstva, avšak zabijaci konali na základe vlastnej interpretácie islamského práva. Medzinárodné humanistické organizácie identifikujú 55 krajín, ktoré uplatňujú zákony proti rúhačstvu vrátane sankcií, v 39 krajinách môžete byť uväznení a šesť krajín uplatňuje trest smrti. (Čtenář, roč. 67, 11/2015, s. 419)

POŽIČIAVANIE POČÍTAČOVÝCH HIER V KNIŽNICIACH

Švédska národná knižnica zbiera, uchováva a sprístupňuje švédske počítačové hry. Väčšina nemých filmov je stratená, pretože v dobe svojho vzniku boli považované za úpadkovú zábavu – dnes väčšina odborníkov súhlasí s tvrdením, že sa jedná o značnú kultúrnu stratu. Tvrdenie, že počítačové hry sú súčasťou kultúrneho dedičstva je síce kontroverzné, ale hra World of Warcraft dosiahla v roku 2010 cca 10 miliónov používateľov, neskôr hra Minecraft v priebehu niekoľkých mesiacov až 19 miliónov používateľov. Keď národná knižnica oslovila herných vývojárov, aby dobrovoľne darovali digitálne distribuované hry, pochopenia našla len u zlomku týchto ľudí. Hry uchované v knižnici nebudú prístupné verejnosti, ale budú ich môcť skúmať vedeckí pracovníci. Iná situácia je v Dánsku, kde knižnice môžu sprístupňovať počítačové hry vo svojich knižniciach. (Čtenář roč. 67, 12/2015, s. 459)

DIGITALIZOVANIE KNÍH V AFRIKE

Počiatky vzniku Africkej digitálnej knižnice sú spojené s rokom 1990. Projekt slúži nielen na digitalizáciu kultúrneho dedičstva, uchovávanie a sprístupňovanie papierových dokumentov, ale mapuje aj zaniknuté africké jazyky. Digitalizácii kultúrneho dedičstva sa po prechode k demokratickej vláde v roku 1994 v Juhoafrickej republike začali venovať knižnice, archívy a príslušné oddelenia vysokých škôl. Organizácie sa snažia o čo najrýchlejšie zdigitalizovanie dokumentov, pretože mnoho z nich je vzhľadom k nepriaznivým klimatickým podmienkam ohrozených totálnou deštrukciou. Strategický program Preservation and Conservation z roku 2015 vyzýva všetky pamäťové inštitúcie k ochrane kultúrneho dedičstva, ktoré je nevyhnutné k rozvoju kultúry a vzdelanosti. Od roku 2011 financuje grant Humanitec vytvorenie digitálneho repozitára, kam budú prevedené dôležité zbierky umeleckých diel, hudobné a iné artefakty. Knižnice a iné pamäťové organizácie sa tiež snažia uchovať históriu afrických národov – zbierajú veľmi cenné rozhovory s pamätníkmi, ktorí sú väčšinou negramotní, avšak ich spomienky udržiavajú

dedičstvo afrických národov.

(Čtenář, roč. 67, 12/2015, s. 459)

ČÍTAJTE AKO FUTBALISTI

Saské knižnice sa rozhodli riešiť problémy s čítaním dospievajúcich chlapcov spustením projektu Prečítaj si to ako Benny Kirsten. Benny je známy futbalový brankár – pre mnohých chlapcov je motivujúce, keď ho vidia na plagátoch v knižniciach propagovať knihy a čítanie. Čítanie je v dnešnej dobe predpokladom pre vzdelávanie a budovanie kariéry. Výsledky mnohých štúdií ukazujú, že chlapci sú slabší čitatelia ako dievčatá. Vo voľnom čase sa viac venujú športovým krúžkom a majú silnejšiu potrebu sociálnych kontaktov. Pravidelne číta každé druhé dievča, avšak iba každý štvrtý chlapec. Chlapci preferujú časopisy, dievčatá knihy. Tieto zistenia sú dôležité pre učiteľov, ktorí musia zvoliť vhodný prístup k čítaniu u chlapcov. Tí dávajú prednosť žánrom, ako je sci-fi, dobrodružný román, či komiks so superhrdinami. Najmä v období dospievania je pre chlapcov dôležité preukázanie mužskej role. Projekt s Bennyom Kirstenom ich má zodpovedajúcim spôsobom presvedčiť, že okrem počítačových hier a športových aktivít je aj čítanie „cool“. Posledné prieskumy naznačujú, že projekt je úspešný, a chlapcov – čitateľov v knižniciach naozaj pribudlo. (Čtenář, roč. 67, 12/2015, s. 459)

RODERICK CAVE A SARA AYADOVÁ: KNIHY - PŘEHLEDNÉ DĚJINY OD KLÍNOVÉHO PÍSMU PO ELEKTRONICKÉ ČTEČKY

• PRVÁ KNIHA S FOTOGRAFICKÝMI ILUSTRÁCIAMI

Prvú knihu s fotografickými obrázkami vytvorila pomocou kyanotypie amatérka – žena, Anna Atkinsová (1799-1871). Výtlačky boli vytvorené priamym kontaktom bez použitia kamery tak, že sa vzorky umiestnili priamo na chemicky ošetrovaný papier a vystavili sa svetlu. Kniha s názvom Fotografie britských rias obsahovala takmer 400 ilustrácií morských rias.

• PRVÁ KNIHA VTIPOV

V roku 1511 bola vydaná prvá anglická kniha vtipov pre dospelých, Demaundes Joyous, z ktorej sa zachovala iba jediná kópia.

• POČÍATKY HMATOVÉHO PÍSMU

Valentin Haüy (1745-1822) sa zaujímal o pomoc pri výučbe nevidiacich, jeho škola pre nevidomé deti založená r. 1785 bola jednou z prvých takéhoto druhu vôbec. Škola dosiahla kráľovské uznanie r. 1786, keď jej žiaci na kráľovskom dvore predstavili knihu, ktorú vytlačili pod vedením parížskeho tlačiara Jacquesa-Gabriela Clousiera.

William Moon (1818-1894) úplne oslepol vo veku 21 rokov. Po zistení, že neexistujú žiadne dotykové uspokojujúce systémy pre čítanie, sa rozhodol vytvoriť vlastnú metódu, ktorá dlhodobo konkurovala Braillovmu systému (Louise Brail, 1809-1852).

• NAJMENŠIE KNIHY

Miniaturný korán: bol vytvorený v rokoch 1900–1910 s kovovým medailónikom a lupou a slúžil ako talizman moslimským vojakom v zákopoch v 1. svetovej vojne.

Biblia nachádzajúca sa na špendlíkovej hlavičke: celý text hebrejskej biblie vpísali študenti Technionu (Izraelský inštitút nanotechnológie v Haife) na pozlátený silikónový čip s rozmerom 0,5 mm², text obsahuje viac ako 1,2 milióna písmen s veľkosťou 0,0002 mm.

Pripravili: MARKÉTA DUFFEKOVÁ a MARTINA ZOBKOVÁ

Čo priniesli knižničné konferencie v roku 2015

Jedným z najvýznamnejších medzinárodných odborných knižničných podujatí v Slovenskej republike je sympóziu INFOS. V roku 2015 sa konal 38. ročník tohto medzinárodného informatického rokovania o postavení a úlohách pamäťových inštitúcií v oblasti rozvoja kultúry, vedy, techniky a vzdelávania s ústrednou témou a názvom: **(R)evolúcia v knižniciach a knihovníctve. ± 25 rokov: bilancia, realita, perspektívy.**

Konferencia nielen rekapitulovala doterajší vývoj a výsledky v oblasti knižníctva, ale hlavne prezentovala aktuálne skúsenosti, možnosti a trendy knižnično-informačných služieb. Odborníci zo Slovenska, Českej republiky, Poľska, Nemecka predstavili v širokom spektre prednášok 140-tim účastníkom vedomosti, poznatky, aktivity a trend knižníc a iných informačných inštitúcií.

Po úvodných príhovoroch otvárajúcich seminár nasledovali prednášky rozdelené tematicky do jednotlivých plenárnych sekcií, ktorých plné znenie je uverejnené v zborníku INFOS 2015 v elektronickej podobe na webovej stránke portálu InfoLib:

http://www.infolib.sk/files/infos_2015_prezentacie/zbornik-infos-2015-web.pdf.

Prezentácia trenčianskej knižnice s názvom „Babi, pošli mi to mejlom a iné aktivity“ na INFOS-e 2015.

Ďalším významným stretnutím odborných knižničných pracovníkov v roku 2015 bola celoslovenská konferencia **Knižnice 2015**, ktorej cieľom bolo oboznámiť účastníkov konferen-

cie s aktuálnym dianím v oblasti knižníctva – strategickým dokumentom „Stratégia rozvoja slovenského knižníctva na roky 2015 – 2020“, aktuálnou situáciou v oblasti legislatívy – novým knižničným zákonom a autor-ským zákonom.

Odborné prednášky s aktuálnymi knižničnými témami sú uverejnené v elektronickom zborníku z konferencie na webovej stránke Slovenskej asociácie knižníc:

<http://www.sakba.sk/dokumenty/2015/Kniznice-2015-zbornik.pdf>.

Viac ako 230 účastníkov prijalo tieto závery:

My, účastníci celoslovenskej konferencie Knižnice 2015 s uspokojením konštatujeme

- že bola prijatá *Stratégia rozvoja slovenského knižníctva na roky 2015-2020*, ktorá určuje zásadné ciele a priority smerovania slovenského knižníctva;
- vyslovujeme však vážne znepokojenie z ohrozenia jej plnenia z dôvodu zmeny dotačného systému MK SR, ktorý bol jedným zo základných zdrojov financovania jednotlivých činností vyplývajúcich zo strategických úloh;
- nesúhlasíme so začlenením pamäťových a fondových inštitúcií do *Fondu na podporu umenia*, ktoré je nesystémové a neposkytuje dostatočné záruky financovania rozvojových aktivít knižníc;

- poverujeme predsedníčku *Ústrednej knižničnej rady tľmočiť ministrovi kultúry Slovenskej republiky obavy a nespokojnosť účastníkov konferencie a trváme na zachovaní štátnej podpory knižníc prostredníctvom dotačného systému MK SR;*
- navrhujeme vytvorenie pracovnej skupiny s cieľom spolupráce pri príprave vyhlášky o odbornej evidencii všetkých typov dokumentov ako vykonávacieho predpisu k zákonu č. 126/2015 Z. z. o knižniciach...;
- požadujeme zapojiť aspoň *Ústrednú knižničnú radu do rokovania Slovenskej národnej knižnice a organizácií kolektívnej správy predmetov ochrany podľa autorského zákona k hromadným licenčným zmluvám podľa zákona o knižniciach;*
- žiadame *Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky o komentovaný výklad k praktickým otázkam zákona o knižniciach s dôrazom na postavenie akademických knižníc, ktoré plnia úlohu špecializovanej vedeckej knižnice;*
- žiadame *Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky o spracovanie usmernenia k praktickým otázkam autorského zákona vo vzťahu ku knižniciam;*
- odporúčame profesijným združeniam *Slovenskej asociácii knižníc a Spolku slovenských knihovníkov a knižníc v spolupráci s odborovými organizáciami vyvíjať tlak na kompetentné orgány s cieľom zlepšiť finančné ohodnotenie zamestnancov knižníc;*
- vítame zámer projektu *Centra vedecko-technických informácií Slovenskej republiky v oblasti budovania databázy elektronických informačných zdrojov dostupných na Slovensku;*
- podporujeme harmonogram implementácie nových katalogizačných pravidiel RDA s dodržaním stanovených termínov a spustením v januári 2017 vrátane tvorby metodík;

- požadujeme vytvoriť elektronickú konferenciu pre katalogizátorov;
 - odporúčame Slovenskej asociácii knižníc spolupracovať s expertnou skupinou zriadenou pri MŠVVaŠ SR na vytvorenie Národnej stratégie zvy-
- šovania úrovne a kontinuálneho rozvoja čitateľskej gramotnosti. Verejné knižnice mali možnosť prezentať svoje aktivity a diskutovať o aktuálnych problémoch na podujatí **Dni verejných knižníc**. V roku 2015 predstavili svoju činnosť a netradičné aktivity knižnice z Piešťan, Zvolena, Pezinku, či Trnavy. Nosnou témou bola výmena skúseností s organizovaním podujatia Noc s Andersenom.
- SYLVIA FABOVÁ, Zdroj: www.infolib.sk**

FOND NA PODPORU UMENIA

Program Kultúrne aktivity v oblasti pamäťových inštitúcií (na ktorý boli knižnice zvyknuté v rámci Dotačného systému Ministerstva kultúry SR) prešiel od roku 2016 na Fond na podporu umenia (www.fpu.sk), ktorý na svojom webe zverejnil dokument Štruktúra podpornej činnosti FPU na rok 2016. Nachádzajú sa v ňom jednotlivé programy (pre knižnice je to najmä Program 6 – Pamäťové a fondové inštitúcie) i predbežný harmonogram výziev (pre knižnice sú to termíny v marci a apríli 2016).

možnosti podpory podávanie žiadostí dokumenty fpu profesionálny umelec

Okrem štruktúry dotačného systému MK SR dostala novú podobu aj príslušná webová stránka www.fpu.sk

Výber z podprogramov Programu 6 – Pamäťové a fondové inštitúcie

6.1.1 Odborná činnosť knižníc a knižničná infraštruktúra – podpora zameraná na skvalitnenie, modernizáciu a ďalší rozvoj knižníc napr. na zabezpečenie, ochranu a bezpečnosť knižničných fondov prostredníctvom technického, technologického, elektronického alebo mechanického zariadenia a na vybavenie objektov a priestorov; odbornú ochranu a uloženie knižničného fondu.

Výška udeľovaných dotácií: 1 500 € – 15 000 €.

6.1.2 Podujatia a vzdelávacie aktivity – podpora zameraná na podporu komunitných a multikultúrnych aktivít knižníc, projektov odborných a vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie vzdelanostnej úrovne a informačnej gramotnosti používateľov, tvorivých dielní zameraných na zvýšenie návštevnosti knižníc, literárno-spoločenských podujatí ako literárne večery, či autorské čítania, na podporu projektov rozvoja čitateľskej gramotnosti a podporu čítania. Podpora je určená aj na projekty celoživotného vzdelávania zamestnancov knižníc a používateľov knižnično-informačných služieb; na projekty odborných a vzdelávacích podujatí pre zamestnancov knižníc regionálneho, nadregionálneho a celoslovenského významu (odborné konferencie, semináre, sympóziá, školenia, kurzy, workshopy); vydávania odborných publikácií; na projekty zamerané na propagáciu, marketing, informačné, edičné a publikačné aktivity.

Výška udeľovaných dotácií: 1 500 EUR – 15 000 EUR.

6.1.3 Akvizícia knižníc - podpora zameraná na nákup knižničného fondu.

Výška udeľovaných dotácií: 1 000 EUR – 15 000 EUR.

Pre vyššie uvedené podprogramy sa vzťahuje nasledovné:

- termín výzvy: 12. 3. 2016 – 11. 4. 2016,
- výška spolufinancovania: 5%,
- oprávnení žiadatelia: podpora je určená pre projekty knižníc, evidovaných v Zozname knižníc Slovenskej republiky.

MZ, Zdroj: www.fpu.sk

Posúvame čas začiatku kultúrnych podujatí

S novým rokom u nás nastáva zmena aj pri kultúrno-spoločenských podujatiach. V súvislosti s viacerými podnetmi zo strany návštevníkov popoludňajších besied v trenčianskej knižnici sme sa rozhodli posunúť čas začiatku väčšiny akcií o polhodinu neskôr na 16.30 h.

Ako prvý hosť do spoločenskej miestnosti knižnice v roku 2016 v pozmenenom čase zavíta Trenčianka Antonia Dvornová, ktorá v stredu, 27. januára 2016, ponúkne ďalšie pútavé rozprávanie zo svojich potuliek svetom spojené s audiovizuálnou prezentáciou množstva navštívených lokalít v Arménsku a Gruzínsku. Tešíme sa na stretnutie, vstup na všetky naše podujatia je voľný!

Zmena začiatku podujatí vo Verejnej knižnici M. Rešetku sa netýka pravidelných stretnutí Literárneho klubu Omega ani diskusií organizovaných OZ Ars Vivendi - umenie žiť (začiatok o 16.00 h).

VKMR

KNIŽNICU VYZDOBIA MAĽBAMI PODĽA ŽELANIA ČITATEĽOV

Július Bruna maľuje portrét M. Rešetku vo vestibule knižnice

Trenčianska knižnica pripravila pre svojich návštevníkov nešedný vianočný darček. Jeho čaro zaručene nevyprchne ani po Novom roku. Interiér budovy na Jaselskej ulici vymaľujú motívmi na želanie.

Do anonymnej ankety s názvom „Knižnica podľa vášho gusta“ sa čitatelia mohli zapojiť do konca roka 2015. Anketový lístok dostal každý počas návštevy knižnice. Tipy na významné literárne osobnosti, udalosti alebo historické pamiatky so vzťahom k trenčianskemu regiónu bolo treba vhodiť do špeciálne označenej urny vo vestibule. Za návrhy bolo možné hlasovať aj cez internet.

Príjemné s užitočným

„Popri tradičných knižnično-informačných službách a podujatiach, ktorými reagujeme na aktuálne spoločenské témy chceme umelecko-náučnou formou vytvoriť originálny odkaz kultúrneho dedičstva mesta, regiónu i knihovníctva ako takého. Zároveň mienime zjednotiť orientáciu čitateľa v našej budove na Jaselskej ulici prostredníctvom farebných odtieňov od vchodových dverí až po vstup do jednotlivých oddelení,“ informuje internetová stránka trenčianskej knižnice.

Čitatelia nájdu, čo hľadajú

Cieľom neobyčajnej výzdoby interiéru je podnietiť spolupatričnosť čitateľov s dôrazom na ich prvý i celkový dojem z návštevy knižnice. „Aj touto cestou sa im snažíme dokázať, že sa u nás môžu cítiť ako doma, pretože tu nájdu, čo hľadajú – či už oddych, zábavu, inšpiráciu alebo zdroj informácií,“ píše sa na spomínanom webe. Motívy sprevádzajúce vývin písma a literatúry s dopadom na tunajšie reálie poniesú výtvarnú pečat' známeho architekta a karikaturistu Júliusa Brunu.

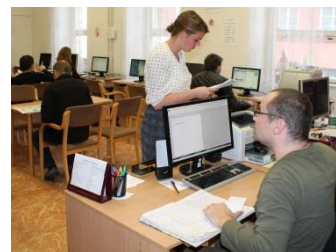
Verejná knižnica v Trenčíne, ktorá si v roku 2015 pripomenula 90. výročie vzniku, bude svojich návštevníkov vítať portrétom Michala Rešetku (1794–1854), ktorého meno nosí v názve. O tom, aké ďalšie motívy a osobnosti pribudnú na stenách knižnice, ste mohli rozhodnúť aj vy.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR

INTERNET JE U NÁS OPĽ BLIŽŠIE K VEREJNOSTI – V ČITÁRNI

Verejná knižnica M. Rešetku pokračuje v skvalitňovaní a zefektívňovaní služieb. V jej sídle na Hasičskej ulici v Trenčíne nájdete na prízemí vynovené pracovisko, ponúkajúce kombináciu tradičného a moderného spôsobu vyhľadávania informácií. V priestoroch čitárne, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť knižnično-informačných služieb trenčianskej knižnice od roku 1937, môžete od 9. októbra 2015 na jednom mieste používať šesť počítačov s prístupom na internet a zároveň naďalej študovať takmer 300 titulov novín a časopisov.

PM, Foto: VKMR

Tradície na kopaničiach spoznával s primášom z filmu Sváko Ragan

Trenčan JOZEF LEHOCKÝ (74) dokazuje, že nie je všetko zlato, čo sa blyští. Poklady, ktoré desaťročia objavoval po dedinách západného Slovenska, vkladá do kníh. Čaro ľudových tradícií v nich znovu objavujú folklórne súbory i široká verejnosť.

▪ **Hudobník, tanečník, choreograf, zberateľ, editor. Jedno súvisí s druhým, ale ak by ste k sebe mali priradiť len jeden z týchto atribútov, ktorý by to bol?**

Editor. Je to ten, kto pripravuje dielo na vydanie. Aby sa dal význam tohto slova priradiť k mojej osobe, teda aby som mohol pripraviť moje publikácie, bolo potrebné absolvovať činnosti, ktoré obsahujú prvé štyri slová v otázke. Venoval som sa aktívne hudbe a tancu, viem sa pýtať, rozprávať sa o hudbe, speve a tanci s muzikantmi, speváčkami a tanečníkmi. Takéto informácie sú základom práce choreografa a zberateľa a editor ich písomne spracuje.

▪ **Po vyučení za strojného zámočníka ste absolvovali priemyslovku v Dubnici nad Váhom a technickú vysokú školu v Bratislave. Aké paralely vidíte medzi technikou a folklorizmom?**

Dobre hrať na hudobný nástroj a tancovať na vysokej úrovni – za tým je veľa hodín poctivej, náročnej prípravy a potom aj takej práce. Za technickou prácou strojára sú náročné predmety v štúdiu a konkrétny mera-

telný výsledok. V technických tvori- vých činnostiach je okrem toho nutné mať nápad, ako riešiť problém. Nápad je jedným z podstatných komponentov pre výsledok, čiže dobrú choreografiu. V technickom výskume i zberateľskej práci folkloristu a editovaní je dôležité mať systém, takže paralely medzi technikou a folklorizmom sú tesné.

▪ **Kam siahajú vaše umelecké začiatky?**

Moje muzikantské pôsobenie v cimbalových a zábavových kapelách, v mestskom estrádnom orchestri či sprevádzanie speváckeho zboru bolo na amatérskej úrovni. Neodvážim sa naň vzťahovať náročnejšie umelecké posúdenie. Začiatkom v tejto oblasti je absolvovanie hudobnej školy na husle a harmoniku v Trenčíne. Tancovať som sa učil v súbore Trenčan pod vedením profesorky Eleonóry Kubalovej. Pre každého Lúčničiaru, ktorý sa po odchode z Lúčnice venoval choreografickej tvorbe, bol viac ako vzorom profesor Štefan Nosál. Možno aj to mi pridalo na odvahe prijať ponuku na založenie súboru Brezová v Brezovej pod Bradlom, kde sme po skončení môjho štúdia spolu s manželkou pracovali a viedli súbor.

▪ **Choreografii ste sa popri hudbe a tanci začali venovať pomerne skoro. Znamená to, že už v mladosti ste zatúžili po výraznejšom podpise pod dianím na javisku?**

Už počas štúdia na priemyslovke bolo považované za samozrejmé, že keď tancujem v Trenčane, musím to vedieť naučiť aj iných. Do reprezentačného programu školy som nacvičil dievčenské karičky a ruský tanec. Mladickou nerozvážnosťou bolo postavenie choreografie z východného Slovenska v súbore Kopaničiar v Myjave. Vtedajší vedúci súboru zdvihol moje sebavedomie s presvedčením, že keď tancujem v Lúčnici, tak to musím vedieť. Napodiv, tanec zostal v repertoári súboru niekoľko rokov. V súbore Brezová išlo o serióznu tvorivú prácu, hoci popri zamestnaní náročnú. No darila sa nám. V roku 1972 sme získali hlavnú cenu za objavnosť na česko-

slovenskej súťaži súborov.

▪ **Bez čoho si neviete predstaviť tvorbu a nácvik choreografickej kompozície?**

Takto postavená otázka zahŕňa širokú problematiku, môže sa týkať rôznych tanečných žánrov. Kvalifikovane by na ňu vedel odpovedať pedagóg z Vysokej školy múzických umení. Vztiahnem ju na slovenský ľudový tanec a moje poznatky a skúsenosti. Pre prácu choreografa by mali byť východiskom vedomosti o tanci, ktorý chce inscenovať, o tanečných motívoch, priebehu tanca, priebehu tanečnej príležitosti – zábavy, pobavenia pri harmonike, obchôdzky s tancom po dedine, či o spoločenských zvyklostiach v minulosti. Tam je veľa využiteľných vecí i hotových nápadov. Ale keby aj všetko poznal, bez invencie by výsledok nebol dobrý.

▪ **Keďže ste účinkovali vo viacerých slovenských umeleckých súboroch, vrátane Lúčnice, môžete porovnávať. Ktorý na vás zapôsobil najsilnejšie, či už z hľadiska regionálnych špecifik alebo profesijného rastu?**

Každý v niečom. Ľudové tradície mi boli blízke a trocha známe z domáceho prostredia. Moji rodičia vyrastali na dedine, počúval som o tom doma. V Trenčane som sa k nim dostal z inej strany. V Techniku som mal možnosť poznať rôzny spôsob tvorby choreografie i práce s interpretmi dvoch osobností – pani Hedy Šimonekovej a pána Viliama Grusku. Účinkovanie v Lúčnici bolo pre mňa vysokou školou, najmä keď si ma profesor Nosál vybral za asistenta pri tvorbe a réžii programu folklórnych súborov, taktiež pri tvorbe a nácviku záverečnej choreografie na celoštátnej spartakiáde v Prahe v roku 1965. Síce som si z toho dôvodu o rok predĺžil štúdium, ale stálo to za to.

▪ **Desaťročia ste pôsobili na viacerých folklórnych festivaloch. Zaiste sú medzi nimi niektoré, pre vás s prívlastkom nezabudnuteľné.**

Je ich naozaj veľa. Napríklad na Krajských slávnostiach piesní a tančov v Krakovanoch v roku 1967 (teraz folklórny festival Myjava) sme

INTERVIEW

v spolupráci s manželmi Kubalovcami pripravili vôbec prvý program dedinských folklórnych skupín zo západného Slovenska. Bol uvedený aj vo Východnej. V roku 1969 pri príležitosti 25. výročia SNP nechýbala v programe vo Východnej choreografia Juraja Kubánku Kuruci. Po bojovej téme a tancoch so šablami nasledoval v závere nezabudnuteľný prednes básne Mor ho! v podaní národného umelca Viliama Záborského. Hľadisko povstalo a zostalo ticho. Symbolika proti sovietskemu vojsku, prítomnému na Slovensku, bola viac ako zrejmalá. V programovej rade nám vtedy nebolo všetko jedno.

▪ **Kedy a kde ste začali realizovať výskum v oblasti tradičných prejavov ľudovej kultúry?**

Prvé výskumy som začal robiť v Brezovej pod Bradlom. V mestečku a okolitých kopaničiach som získal veľa materiálov, ktoré som potreboval pre tvorbu programu v súbore. Okrem rozhovorov s pamätníkmi som si občas zahral aj na zábavách

s cimbalovou kapelou s vynikajúcim kopaničiarskym primášom Jánom Petruhom. Pri takej hudbe bývali ešte zábavy, ako voľakedy – chlapi si rozkazovali zahrať do tanca. Videl som tance a priebeh zábavy v autentických podobách. V neskorších rokoch som robil výskum v iných regiónoch západného Slovenska pre potreby práce v iných súboroch i pre publikovanie. Na Topoľčiansku som použil netradičnú metódu. V spolupráci s tamojším osvetovým strediskom som podniatil vznik niekoľkých dedinských folklórnych skupín. Získal som tak možnosť zatancovať si s dobrými tanečníkmi a potom tance aj podrobnejšie opísať.

▪ **Hodiny strávené v domácnostiach pri získavaní prameňov nepochybne dokresľujú životné osudy pamätníkov i okolnosti, za ktorých boli spomienky zaznamenané.**

Keď som v Radošine hľadal informátorov, o jednej pani hovorili ako o dobrej speváčke, ale že o zábavách asi nebude vedieť hovoriť. Od narodenia krívala. Na zábavy chodila poze-

rať, do tanca ju však mládenci nebrali. Bola veľmi dobrá pozorovateľka, asi s fotografickou pamäťou. Do podrobností mi popísala, ako sa tancovalo. Vedela opraviť nielen, ako sa partneri držali pri tanci, ale aj prevedenie tanečných motívov.

▪ **Ste autorom desiatich publikácií z edície „Ľudové piesne, spevné a tanečné tradície trenčianskeho Považia“. Komu sú určené?**

Moje publikácie sú zdrojmi základných informácií k témam ľudový tanec, spev a hudba vo všetkých súvislostiach. Spättnú väzbu mám rozsiahlu. Čerpajú z nich folklórne súbory, detské i mládežnícke, spevácke skupiny. V dedinách v nich nachádzajú informácie o udržiavaní či obnovovaní ľudových tradícií, ako súčasť súčasného spoločenského života. Obsahujú informácie pre výučbu regionálnych tradícií na školách. Sú tiež študijnou literatúrou na katedrách vysokých škôl s etnologickým zameraním.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR MY Trenčianske noviny, č. 43/2015, s. 10

Jozef Lehocký (vľavo) s Jozefom Ďuráčim počas besedy v trenčianskej knižnici

Podľa boxerskej legendy zloba v ringu nemá miesto

Disciplína hrá u Jána Zacharu rolu aj vo veku 87 rokov. Žijúca legenda slovenského športu začína deň rozcvičkou, modlitbou a návštevou manželkinho hrobu. Popoludní si neodpustí šesťsto kmitov na stacionárnom bicykli.

Olympijský víťaz v boxe z roku 1952 dodnes trénuje mládež v Dubnici nad Váhom. Na výnimočného rodáka nezabúdajú v Kubrej, kde mu po osadení vlastnej lavičky pripravili v tamojšej pobočke trenčianskej knižnice predvianočné stretnutie s priateľmi a školákmi.

Hrdý Kubran

„Mám pocit, že dnes si ma viac ctia, ako keď som sa vrátil z olympiády. Čo sa týka lavičky, bol som milo prekvapený, nepotrpím si na ceremónie. Vidno, že aj z malých dediniek môžu vyrásť osobnosti, ktoré niečo dosiahli. Nemám nič proti Trenčínu, ale ako rodisko si uvádzam Kubrú,“ pripomenul patriot, ktorý svoje pohybové danosti rozvíjal miesením blata v tehelni.

Ján Zachara sa medzi povrazy prvýkrát postavil v pätnástich. S úsmevom dodáva, že keď sa vyzliekol, akoby odišiel. Napriek útlej postave nad hrozbou bitky a voľbou pästiarskych rukavíc nezapochoval. Ako povedal, od boxu iné ani nemožno čakať. „Aj keď vyhrávate, rany sa vám vždy ujdú. Je však rozdiel dostať ich v úskoku alebo v plnom postoji. Asi by bolo horšie, ak by som dostal úder ako od býka, no vďaka mojim prednostiam som mu vedel predísť,“ vysvetlil. Džentlmen z ringu vynikal obratnosťou, technikou, kondíciou i rýchlym reflexom. Ladné pohyby odrážali jeho záľubu v tanci.

Svetská sláva – poľná tráva

Kariéra Zacharu mala raketový vzostup. Po roku súťaženia sa stal juniorským majstrom Slovenska v mušej váhe, v nasledujúcom roku (1946) triumfoval v mužstve Československa na všeslovanských majstrovstvách v Prahe. V tom čase boxoval za trenčianske kluby RŠK, resp. Merina. Po vyučení prestúpil do ŠK Baťovany, kde sa v roku 1948 tešil s ďalším skvelým pästiárom Júliusom Tormom z titulu majstra republiky. Paradoxne, v tom istom roku ho vyškrtili z olympijskej nominácie. S trpkosťou v hlase spomína, že hoci účasť na OH v Londýne si vybojoval, okrem mier mu vzali aj pas. Namiesto Zacharu cestoval funkcionár, ktorý emigroval.

Zmarená šanca ho zocelila. Vrátil sa do Meriny, odkiaľ v roku 1950 narukoval do ATK Praha. Zadosťučinenie dosiahol v Helsinkách, kde v auguste 1952 vyhral v pero-

vej váhe do 57 kg olympijské zlato. Nechýbalo veľa, aby Zachara opäť zostal doma s pocitom krivdy. Aj túto nomináciu dokresľovali zákulisné ťahy. Keď podpredseda vlády Zdeněk Fierlinger ďakoval na Strahove úspešným medailistom, Zacharovo meno nespomenul... „Za olympiádu som dostal hodinky a Stalinove spisy. Z Trenčína ma vtedy nepríval nikto. Bol som vychovávaný skromne, nerobil som si veľké nároky. Držím sa kréda svetská sláva – poľná tráva,“ priznáva štvornásobný majster Československa a štvrtfinalista z OH 1956 v Melbourne.

Síla, rýchlosť aj rešpekt

Zachara zavesil rukavice na klinec po trinástich rokoch. V roku 1958 mu udelili titul zaslúžilý majster športu. Pästiárstvu zostal verný aj po skončení aktívnej činnosti. Jeho trénerskou školou prešli stovky adeptov, z ktorých vyrástli desiatky reprezentantov. V konkurencii silných vojenských celkov trikrát senzačne dovedol tím Dubnice n/V k majstrovským titulom ČSSR. V roku 1996 ho Medzinárodný olympijský výbor vyznamenal Olympijským radom. Súčasný box je podľa neho presiaknutý peniazmi a so športom v pôvodnej podstate nemá príliš spoločné. Vitálny osemdesiatnik nikdy neuznával iba silový spôsob boja. „Pri boxe nemá byť podstatná síla, ale mať každé kolo rýchle myslenie a pohyb,“ zdôraznil. Ako priznal, počas 430 oficiálnych zápasov sa naučil, že zloba nemá v ringu miesto a nikoho neradno podceňovať. „Raz sa mi prihodilo to, čo nepatrí do športu ani bežného života. Myslel som si, že ako olympijskému víťazovi sa mi nemôže nič stať. Súper mi jednu fukol a rozhodca ma odpočítal. Podceňovanie sa nevypláca, nikdy neviete, čo v človekovi je,“ doplnil niekdajší šampión, ktorého vzorom bol americký boxer Joe Louis.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
MY Trenčianske noviny, č. 1/2016, s. 6

KATARÍNA HUDECOVÁ VYDALA SVOJU 29. KNIŽKU. A PÍŠE ĎALEJ!

Na pôde trenčianskej knižnice uviedli medzi čitateľov v poradí 28. a 29. knižku známej slovenskej poetky, satiričky, textárky, autorky epigramov a aforizmov Kataríny Hudcovej. Presne tam, kde takmer pred štvrtstoročím

predstavila svoju prvú básnickú zbierku Hostí na deň. Rodáčka z Ukrajiny, ktorá otextovala vyše 130 piesní, literárne začínala na stránkach Trenčianskych novín v ére šéfredaktora Štefana Šicka. V súčasnosti žije a tvorí

KULTÚRNE PODUJATIA

v Trenčianskych Tepliciach. Napriek úctyhodnému veku jej nadčasové diela stále oslovujú široký okruh čitateľov. Ako priznala počas prezentácie svojich najnovších kníh

(S ránom prichádza nádej; Pol slnka), životnú energiu čerpá práve zo spätnej väzby a možnosti písať. „Rada ľuďom hľadám dobro. Aj keď mám niekedy horšie chvíle, obrátim list a na ďalšej strane opäť nájdem dobrých ľudí,“ doplnila charizmatická spisovateľka, ktorej text *Ako mám žiť bez teba* v podaní speváčky Evy Pilarovej uspel na I. Bratislavskej lýre v roku 1966.

Beseda s Katarínou Hudecovou sa uskutočnila 5. novembra 2015 vo Verejnej knižnici M. Rešetku v Trenčíne. Sprievodným slovom ju vyšperkovala Zuzana Laurinčíková, hudobná časť bola v réžii kapely 3D band. Medzi pozvanými hosťami nechýbali viacerí majstri slova, vrátane významných regionálnych literátov Rudolfa Dobiáša či Štefana Šicka.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR

FOTOGALÉRIA PODUJATÍ VO VKMR V II. POLROKU 2015

Beseda s Andreou Coddington a prezentácia jej najnovších románov *Jozef Bednárík* a *Divoké kone* (8. 9. 2015)

Beseda s lekárom a spisovateľom Igorom Bukovským o trendoch v oblasti zdraviu prospešnej životosprávy (26. 11. 2015)

Beseda s herečkou, speváčkou, spisovateľkou Luciou Siposovou a prezentácia jej novej knihy *S láskou, Anča Pagáčová* (7. 10. 2015)

Niekdajšie textilné a odevné závody v Trenčíne – prednáška Vojtecha Brabenca o kapitole z dejín priemyslu v Trenčíne (12. 11. 2015)

Beseda so spisovateľkou, novinárkou a prekladateľkou Irenou Brežnou, žijúcou vo Švajčiarsku (12. 10. 2015)

Beseda s trenčianskym rodákom a zakladateľom divadla GUnaGU Viliamom Klimáčkom (30. 11. 2015)

LITERÁRNE NOVINKY ŠTEFANA KUZMU

Doterajšiu básnickú tvorbu obohatil Štefan Kuzma v roku 2015 o tri nové básnické knihy. Predstavil sa aj ako prozaik románom *Strom na konci ulice*, ktorý sa stal predmetom kritickej reflexie na novembrovom stretnutí Literárneho klubu Omega v trenčianskej knižnici. Svoj kriticko-priateľský pohľad na jeho básnické zbierky i ostatný román predstavili jeho priatelia – spisovatelia Rudolf Dobiáš a Anton Baláž.

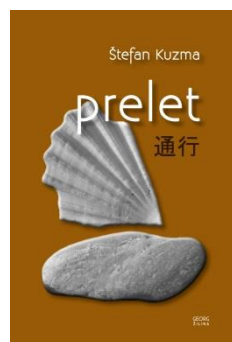
Rudolf Dobiáš (vľavo) s Antonom Balážom (vpravo) počas prezentácie literárnych novinek Štefana Kuzmu (v strede) v trenčianskej knižnici (3. 12. 2015).

Trikrát Štefan Kuzma

Pred piatimi rokmi sa mi dostali do rúk dve objemné knihy básní Štefana Kuzmu *Mlčanie nepokoja* (2009) a *Prienik do ticha* (2010). Obsahovali vyše sedemsto básní, ktoré vznikali približne v priebehu rokov 1980 až 2010, kedy sa autor odvážil predstaviť ich čitateľom. Bol to v slovenskej literatúre dovtedy naozaj ojedinelý úkaz. Jeho básne sa podobali vodu pádu, každá jeho kvapka bola iným príbehom, inou metaforou, iným skielkom z mozaiky básnikovho života.

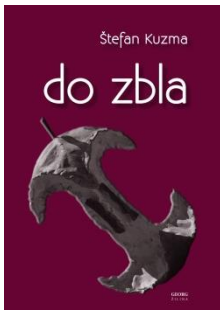
Odvtedy Štefan Kuzma vydal šesť knižiek poézie a štyri romány. Dnes budeme hovoriť len o ostatných troch knižkách poézie. Kuzma vo svojej básnickej tvorbe objavil predovšetkým sám seba. Otestoval ňou rozmer svojich krídel, hĺbku svojho talentu, farbu svojho hlasu

a intenzitu svetla svojich metafor. Pavol Tomašovič v doslove ku knihe *do zbla* píše: „Štefan Kuzma vo svojom básnickom diele hľadá cestu, ako nahmatať a sprostredkovať hĺbku ľudskej duše...“ A na inom mieste konštatuje, že „autor zvažuje slová, ktoré nevyjadrujú niečo hmotné, ale odkazujú poza horizont viditeľného.“ Tento citát platí najmä pre zbierku **prelet**, v ktorej nás autor uvádza do chrámu haiku, ktoré – ako v doslove ku knižke hovorí básnik Erik Ondrejčíka – potrebujú múdrych čitateľov,

lebo tento fenomén je nevyhnutný „na hľadanie ďalších hlbších zmyslov toho, čo nám je umožnené porozumieť a prijať“. Haiku je – napriek zdanlivej

jednoduchosti – náročná básnická forma. Štefan Kuzma nepatrí k prvolezcom, v súčasnosti si ju vyskúšali viacerí slovenskí básnici. Urobiť z niekoľkých slov báseň, v ktorej sa zablyсне poznanie nepoznaného, je naozajstné umenie. Autor zbierku rozdelil na štyri časti, prepojenými štyrmi desaťveršovými básňami v štýle trojveršových haiku. Všetky sa nepodaria ani skúseným básnikom, vydarené však stoja nielen za prečítanie, ale aj na zapamätanie. Nad všetky Kuzmove haiku vyčnieva toto: „kamenné vtáky / pili vodu z fontány / aj keď zamrzla“. O tomto haiku by sa dalo povedať, že blesk troch veršov osvetlil veľké mesto. Aj zo svojich potuliek svetom si Kuzma odniesol pozoruhodné poznanie: „zo synagógy / najprv odišli židia / a potom aj boh“. Alebo: „mrzli aj hlasy / ktovie, či ten tvoj prežil / v jej krehkom srdci“, pýta sa autor sám seba.

Druhá zbierka, nazvaná **do zbla** je prekvapujúcou výpoveďou existenciálne ohrozeného človeka, pre ktorého je život „len nesúrodá súhra slov / zopár hlások zajakavej vášne“ (báseň *východisko*). Záchranu hľadá a nachádza v láske. Kuzmova cudná ľúbostná lyrika má nostalgický až chlapčensky plachý podtext. Báseň *replika* akoby udala tón, v akom sa bude niesť celá zbierka. Moje podzrenie potvrdzujú aj iné básne: *dookola*: „slzavé dni od žltej rieky / škriekali do mrakov / zmoknuté vtáky poletovali / ako anjeli v roztrhaných plášťoch / niekto sa ma pýtal na potopu / bol to hlas podobný tvojmu / ale ty si spala / to len ja som zízal na plafón z tmy.“ V básni *pokrik* konštatuje: „som ako vĺba po rokoch / prebudená prívalmi dažďa / nepomenovaná smutno hravá je tvoja láska / zaspávam / som iba snom / mlynčekom ktorý sám seba rozomlela / cválajúcim tieňom zatúlanych rokov.“ V básni *nástrahy* píše: „som niekto iný / bezbranný / hovorím mlčaním / neútočím / len sa v mútnej rieke / umývam zo všetkého / čo som nechcel / som niekto iný / ale s tým nič neurobím“.

Mám pocit, že Kuzma touto zbierkou dostatočne preukázal svoju identitu básnika, že svojou nehranou pokorou a nestrojeným jazykom básní si získa sympatie čitateľov, v básni *dačo* sľubuje: „možno raz poviem / dačo o pravde / o hnedých očiach v decembri / a možno sa len rozplačem“.

Tretia zbierka, nazvaná **tvár (ne)videného**, je zbierka – cestopis, zbierka – denník. Prečo cestopis, prečo denník? Pravdaže

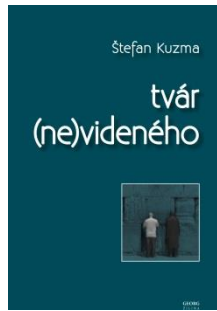
mám na mysli básnický cestopis i básnický denník. Autor v doslove píše, že koncept zbierky začal vznikať pri jeho druhej ceste do Izraela. „Nebolo mi divné,“ píše na obálke, „keď som Múr nárekov začal považovať za symbol všetkých miest, ktoré sa do nás zahryzli a chodia s nami, kamkoľvek sa pohneme...lebo nič iné nás nedokáže zmeniť, neposunie z pustatín na zelené stránne.“ Tri časti zbierky – *dni z vosku, rozmer búrky, tieň vody* – sú poznávaním dovtedy nepoznaného: „spoznal som váhu okrajov svätých kníh / miesto pre srdce žida / kresťana i moslima / kam bez pomoci každý z nich / len atramentom duše / tajným písmom jedinečnosti / vkladá (ak chce) umocnené zjavenie / prienik tajomnom tajomstva“.

V denníkových záznamoch, pripomínajúcich fotografie, sa stretávame s Chrámovou horou, s ľuďmi, čiernymi od blata, ktorí sa fotia a smejú, „alebo len tak ležia na slanej hladine a želajú si šťastie bez rozdielu“ (*deň soli*), biely pes s čiernymi škvrnami, „lenivo sa vliekol po pehavej dlažbe / a ku chlapovi pred obchodom so suvenírmi / si ľahol vo chvíli keď sa ten obľial čajom“ (*deň škvŕn*), „nevesta v nádherných bielych šatách / a ženích v čiernom sa držali za ruky / fotograf nimi posúval ako neskôr

Nový román Štefana Kuzmu

Chcel by som aj ja pripojiť pár slov o nových básnických zbierkach Štefana Kuzmu. Konkrétne o zbierke *Tvár (ne)videného*.

Štefan mi ju venoval, keď som sa práve chystal na cestu do Izraela, kde v preklade do hebrejčiny vyšiel môj román *Krajina zabudnutia*.

život / a žobráčka stará ako svetlo / s plastovým pohárom v trasúcej sa ruke / im na vyblýskanej dlažbe robila družičku“. Aj v tejto denníkovej časti sa zablysne akoby oko neoficiálneho haiku: „ak sa nedá vzlietnuť je zbytočné stavať sa na špičky“ (*deň na špičkách*).

Druhá a tretia časť *rozmer búrky* a *tieň vody* sú sytené zurkotom života a presvetlené svätožiarou lásky. „stála tam v klobúku / oči mesta žiarili ako tie jej / noc opíjal svetelný smog / a ja som až vtedy zistil / že svoj klobúk som niekde stratil / a v hre svetiel nemám šancu / aby si ma všimla“ (*Mesto klobúkov*). „jej oči s vrstvami farieb sa zeleno leskli / vyzerali bezbranne / akoby sa nepriatelili s jej panovačnosťou / ...vtedy som sa pri nej cítil / ako smutná vidina / bosý v prvom snehu / v mihnutí mihalníc...“ (*Vyskladaný celok*).

Dúfam, že aj tieto citáty vás presvedčili, že básne Štefana Kuzmu sú pri najmenšom pozoruhodnou prezentáciou priesračne zašifrovaných významov a odkazov, úprimných vyznaní, aktuálnych posolstiev. V básni *rozdal som to* sa priznáva k svojej úzkosti: „ísť po pukajúcom ľade / je ako kráčať po hladine / musíš mať vieru / lebo jazero nie je pôda / zmáčaná odmäkom / až k poslednej vykladacej rampy / nesieme svoj náklad / a pritom sú veci / ktoré cez kľúčovú dierku / vkľznu na bielu stenu / skôr ako sa stanú.“ A pokračuje: „skutočnosť sa mi stráca / v miznúcej krajine / zdá sa mi snom / letiacim priepastnou nocou / ak sa aj dačo dalo vidieť / už toho niet (*rozdal som to*)“.

RUDOLF DOBIÁŠ

A keďže vedel o tejto ceste, jednu knižku venoval aj môjmu prekladateľovi Martinovi Rodanovi, docentovi na Hebrejskej univerzite v Jeruzaleme a vo venovaní napísal, že do zbierky vložil aj „kúsok svojho srdca“. *Tvár (ne)videného* je do značnej miery aj knižkou kúska môjho srdca. Verš: „štrbiny múru (v rozpítej tvári ticha) lákajú prosby“ mi evokoval aj moje stretnutia s Múrom nárekov v Jeruzaleme, pri bás-

ňach *Deň s pajesmi* či *Deň kabaly* som aj ja precítil pokoj duše pri stretnutí s obrazmi a tými miestami v Izraeli, na ktorých sa zrodili judaizmus a kresťanstvo a tým na tisícročia určili tvár našej západnej kultúry. A už len ako paradox k čitateľskému stretnutiu s touto Kuzmovou zbierkou uvediem, že počas návštevy Jeruzalema v roku 2015 som Múr nárekov nemohol navštíviť, keďže sa v ňom práve odohrala séria teroris-

tických útokov a nechcel som vystavovať nebezpečenstvu svojej dcéry a vnučku, ktorá boli so mnou v Izraeli. A teraz pár mojich postrehov a úvah o románe Strom na konci ulice.

Čítal som jeho text ešte v rukopise, po vydaní znova a na webovú stránku nášho Klubu nezávislých spisovateľov som napísal, že základným charakterizačným znakom románu i celej doterajšej románovej tvorby Štefana Kuzmu je dominujúce autorské rozprávanie, bohatý metaforický jazyk, posú-

vanie deja vo forme krátkych, presne vystavaných a pointovaných kapitoliek, čo dáva jeho príbehom rozprávačskú dynamiku a zvyšuje ich čitateľskú príťažlivosť. To všetko nájde čitateľ aj v Strome na konci ulice.

Ale keďže tento román sa odohráva v súčasnosti a na Slovensku, naliehavo sa v ňom ozývajú problémy, ktorými žije slovenská spoločnosť, najmä tá jej menej viditeľná, k zlu vo všetkých podobách odvrátená časť. Kuzma ju predstavil na príbehu troch bratov Ela, Dana a Rona, ktorí sa rozhodli tomuto zlu postaviť. Má tiež trojitú tvár v postavách predsedu Najvyššieho súdu, generálneho prokurátora a ministra. Románový príbeh sa odohrá v priebehu trinástich dní, ktoré môžu čitateľovi evokovať trinásť krížových zastavení. Ich prológom i vyvrcholením je Sobota – štrnásty deň. V rámci takto presne vymedzeného časového úseku sledujeme zápas Ela so smrteľnou chorobou a spolu s bratom Danom aj rozhodnutie potrestať spomenutý politický triumvirát, za ktorým sa ukrýva korupčná mafiánska chobotnica s konkrétnymi postavami a hustou sieťou prepojení do všetkých spoločenských a hospodárskych oblastí,

ktoré ako pavučina obkľučujú a dusia slovenskú spoločnosť.

V prípade Dana a Rona ide o ich konkrétne podnikateľské aktivity, o ktoré postupne prídu práve z iniciatívy mocenskej trojice. Vede ich to k rozhodnutiu, ktoré môže mať len tragický koniec, lebo je pravdivým obrazom reality ovládanej schránkovými firmami na Cypre či Kajmanských ostrovoch, reality, do ktorej sme chtiac-nechtiac aj my všetci vtiahnutí – hoci zväčša len ako pasívni a bezmocní pozorovatelia. Preto rozhodnutie bratov postaviť sa zlu má v románe výrazný etický rozmer a Štefan Kuzma ním nastavuje kruté, ale pravdivé zrkadlo dnešnej slovenskej spoločnosti, a vôbec dnešnej civilizácii, ktorá sa utvárala na judaisticko-kresťanských hodnotách a dnes je od týchto hodnôt, od týchto svojich mravných a duchovných koreňov takmer úplne odtrhnutá.

Kuzmov konkrétny strom na konci jednej ulice v jednom konkrétnom slovenskom meste je zároveň symbolickým stromom poznania stavu súčasnej európskej civilizácie. Je to príbeh s apelom i posolstvom a odporúčam Vám prečítať si ho.

ANTON BALÁŽ

Spomínané literárne novinky Štefana Kuzmu uviedli medzi čitateľov na pôde Verejnej knižnice Michala Rešetku v Trenčíne.

Mimoriadne kvalitný 23. ročník súťaže Jozefa Braneckého

Na pôde trenčianskej knižnice ocenili laureátov 23. ročníka celoslovenskej literárnej súťaže Jozefa Braneckého Studňa sa tajne s dažďom zhovára. Slávnostné vyhlásenie výsledkov má v kalendári miestnych kultúrno-spoločenských podujatí tradične vyarendovaný posledný novembrový piatok.

Do súťaže, organizovanej Maticou slovenskou v spolupráci s Verejnou knižnicou Michala Rešetku v Trenčíne, mestom Trenčín a Trenčianskym samosprávnym krajom sa v tomto roku prihlásilo 159 autorov, ktorí poslali 489 literárnych príspevkov. Rekordný počet záujemcov prekvapil aj členku odbornej poroty Margitu Ivaničkovú. „Ani Spolok slovenských spisovateľov nemá v pamäti, že by sa do jedného ročníka literárnej súťaže prihlásilo takmer 160 účastníkov. Z môjho pohľadu je na týchto príspevkoch najcennejšie, že v niektorých prípadoch dokonca presahujú kvalitu už etablovaných renomovaných slovenských autorov,“ zhodnotila Ivaničková. Výnimočnosť tohtoročných príspevkov podľa nej umocnila mimoriadne kvalitná kategória poézie mladých ľudí od 15 do 20 rokov. Ako však zdôraznila, najkvalitnejšie, čo vzišlo z tejto literárnej súťaže, je peniaz, ktorý bude platný vždy a v každej časovej dimenzii.

„Aj ja som bol veľmi milo prekvapený, že súťaž Jozefa Braneckého nabrala takúto akceleráciu. Zvýšenú záťaž cítili aj členovia poroty. Nebýva vždy pravidlom, že veľká kvantita garantuje kvalitu, ale tentoraz sa potvrdilo, že práce súťažiacich išli nahor aj kvalitatívne,“ doplnil predseda poroty Jaroslav Rezník.

Slávnostné vyhodnotenie 23. ročníka inšpirovalo k napísaniu a prednesu básne Pocta Braneckému ocenenú súťažiacu Blaženu Urbanovú a tiež vynieslo na svetlo sveta oslavnú báseň názvu súťaže z pera Márie Kovalikovej. Účastníci podujatia si tiež minútu ticha uctili medzičasom zosnulého súťažiacieho Anatola Ládeckého, ktorý do súťaže poslal príspevok na tému rodina.

Literárna súťaž Jozefa Braneckého bola pôvodne určená len pre stredoškôlkov, v súčasnosti je otvorená všetkým priaznivcom literárnej tvorby. Vznikla pred vyše dvoma desaťročiami na pôde Miestneho odboru Matice sloven-

skej v Trenčíne. Má poetický názov – Studňa sa tajne s dažďom zhovára. Práve studňa z Trenčianskeho hradu symbolizuje vodu, bez ktorej neexistuje život a nevyšchne vďaka dažďovým kvapkám v podobe literárnych talentov. Súťaž je venovaná pamiatke literáta, historika, spisovateľa a pedagóga, ktorý v Trenčíne strávil významnú časť svojho života.

Príspevky, prihlásené do 23. ročníka súťaže posudzovala odborná porota zložená z trojice členov Spolku slovenských spisovateľov - Margity Ivaničkovej, Jaroslava Rezníka a Jána Maršálka.

Úspešným autorom blahoželáme, všetkým súťažiacim zároveň ďakujeme za účasť a želáme veľa inšpirácie v ďalšej literárnej tvorbe!

**PETER MARTINÁK, Foto: VKMR
MY Trenčianske noviny, č. 47/2015, s. 7**

Matica slovenská a MO MS v Trenčíne
Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne
Mesto Trenčín
Trenčiansky samosprávny kraj

vyhlasujú výsledky

XXIII. ročníka Literárnej súťaže Jozefa Baneškého

STUDŇA SA TAJNE S DAŽĎOM ZHOVÁRA

Trenčín, 27. november 2015

Zoznam ocenených v žánri POÉZIA

- 1. miesto: Faustína Nguenová
- 1. miesto: Andrea Trusková
- 2. miesto: Karolína Furková
- 2. miesto: Zuzana Martišková
- 2. miesto: Jozef Páleník
- 3. miesto: Barbora Plutová + Zuzana Chmeliarová + Jana Biganičová
- 3. miesto: Milan Hajaš
- 3. miesto: Miriam Mikulková
- 3. miesto: Lucia Čandíková

CENA MIESTNEHO ODBORU MATICE SLOVENSKEJ V TRENČÍNE

Adam Rendoš; Michaela Horňáková, Lýdia Radimáková; Martin Lančarič; Lidka Žáková; Elemír Beďatš; Jana Barillová; Blažena Urbanová; Mária Šišková-Michalová

CENA PRIMÁTORA MESTA TRENČÍN

Mária Kovalíková; Milan Urbaník; Daniela Sádovská

CENA KRAJSKEJ ORGANIZÁCIE JEDNOTY DŮCHODCOV SLOVENSKA V TRENČÍNE

Emília Bátovská

CENA LITERÁRNEHO KLUBU OMEGA PRI VEREJNEJ KNIŽNICI M. REŠETKU V TRENČÍNE

Anna Prnová; Gustáv Rumánek

CENA EURÓPSKEJ ASOCIÁCIE MIEST MIERU

Viktória Laurent Škrabalová

Zoznam ocenených v žánri PRÓZA

- 1. miesto: Michaela Biacovská
- 1. miesto: Zuzana Martišková
- 2. miesto: Karolína Fritzová
- 2. miesto: Andrea Chalasová
- 2. miesto: Marianna Čaučíková
- 3. miesto: Nikola Tomaščíková
- 3. miesto: Zuzana Michalková
- 3. miesto: Anatol Ládecký
- 3. miesto: Silvia Budayová

CENA MIESTNEHO ODBORU MATICE SLOVENSKEJ V TRENČÍNE

Patrícia Chnúriková; Alica Rybárová; Renáta Koutenská, Elemír Beďatš; Nikola Kovay; Judita Roschigová; Zuzana Čekanová; Ingrid Rudavská; Emília Molčániová; Lýdia Šimková; Ján Višňovský; Pavol Strechay

CENA VEREJNEJ KNIŽNICE MICHALA REŠETKU V TRENČÍNE

Ružena Viskupičová; Jaroslav Janečka

CENA PRIMÁTORA MESTA TRENČÍN

Katarína Saksová

CENA ODBORU ŠKOLSTVA A KULTÚRY TRENČIANSKEHO SAMOSPRÁVNEHO KRAJA

Miroslava Milčíková

CENA EURÓPSKEJ ASOCIÁCIE MIEST MIERU

Martina Ďurčeková; Anna Hrabalová

V Kursalone ocenili kultúrnych pracovníkov

Podujatie Flores musarum 2015 otvorilo sériu ocenení ľudí, ktorí pracujú v oblasti kultúry v Trenčianskom samosprávnom kraji (TSK). Počas slávnostného večera (26. 10. 2015) bolo v Kursalone v Trenčianskych Tepliciach ocenených viac ako dvadsať jednotlivcov, kolektívov a inštitúcií. Medzi nimi aj sexteto knihovníkov.

Z rúk predsedu TSK Jaroslava Bašku a predsedu Výboru NR SR pre kultúru a médiá Dušana Jarjabka, ako aj riaditeľov kultúrnych zariadení z troch okresov Trenčianskej župy - Trenčín, Bánovce nad Bebravou a Nové Mesto nad Váhom si „kvety múz“ prevzali svoje verejné poďakovanie. Medzi hosťami nechýbali ani poslanci Národnej rady SR Anna Vitteková a Marián Kvasnička, riaditeľ Úradu TSK Juraj Gerlici, primátori, starostovia a riaditelia kultúrnych inštitúcií.

Úvod slávnostného večera otvorila báseň Kvety múz z pera spisovateľky Kataríny Hudecovej, ktorá žije a tvorí v Trenčianskych Tepliciach. Ďakovný list a ocenenie Flores Musarum udelil trenčiansky župan za dlhoročné pôsobenie, dosiahnuté úspechy a prínos v rozvoji kultúry Trenčianskeho kraja. Predseda TSK Jaroslav Baška vo svojich úvodných slovách vyjadril poďakovanie všetkým ľuďom pracujúcim v oblasti kultúry. Ocenil, že venujú svojej práci veľa voľného času, mnohokrát bez nároku na honorár, len preto, že ich múza obdarila schopnosťou tvorby. „Som veľmi rád, že dnes môžeme odmeniť ľudí, ktorí tvoria kultúru v našom kraji, či už sú to jednotlivci alebo kolektívy. Som rád, že sme v

rámci dotačného systému Trenčianskeho kraja mohli rozdeliť viac ako sto žiadateľom 120 tisíc eur na rôzne projekty. Želám veľa úspechov nielen oceneným, ale aj ďalším ľuďom, ktorí pracujú v mestách a obciach. Každý by si zaslúžil poďakovanie“, uviedol trenčiansky župan s tým, že tento rok ho potešilo aj zapojenie sa dvoch stredných škôl k organizácii podujatia. Ďakovný list si z rúk predsedu TSK a zástupcu inštitúcie, ktorá oceneného nominovala, prevzalo 17 aktívnych jednotlivcov a 7 kolektívov. Za dlhoročnú knižnično-informačnú činnosť pri príležitosti životných jubileí konkrétne **Janka Bzdúšková, Anna Masárová, Terézia Topičová, Petronela Nazadová, Jana Ondrejovičová** a **Marta Stuparičová**. Prvé kvarteto menovaných pracuje vo **Verejnej knižnici Michala Rešetku v Trenčíne**, ktorá bola ocenená za aktívnu knižnično-informačnú činnosť, ako aj organizáciu kultúrno-spoločenských podujatí pre deti i dospelých pri príležitosti 90. výročia založenia knižnice. Počas večera sa predstavil jubilujúci Komorný orchester mesta Trenčín, za všetkých ocenených sa prihovril a poďakoval Marián Kvasnička, atmosféru večera umocnilo vystúpenie rodáčky z Trenčína, sólistky Opery SND, sopranistky Andrey Vizváry, sólistu Opery SND Daniela Čapkoviča za klavírneho sprievodu korepetitorky Opery SND a Opery Štátneho divadla Košice, klaviristky Júlie Grejtákovej. Flores musarum bol vzdaním úcty ľuďom, ktorí sa či už z profesionálneho hľadiska, alebo individuálneho

záujmu venujú kultúre a osvetovej činnosti.

Večer organizovalo Trenčianske osvetové stredisko v Trenčíne v spolupráci s Verejnou knižnicou Michala Rešetku v Trenčíne, Trenčianskym múzeom a Galériou M. A. Bazovského v Trenčíne. Na príprave sa podieľali aj študenti Strednej umeleckej školy v Trenčíne, ktorí graficky vytvorili logo podujatia a študenti Strednej odbornej školy sklárskej Lednické Rovne, ktorí sú autormi krásneho a originálneho ocenenia, čím došlo aj k symbolickému prepojeniu mladej talentovanej generácie tvorcov a ľudí, ktorí majú v oblasti umenia za sebou roky tvorivej práce. Flores musarum bolo prvým verejným ocenením kultúry v kraji. Oceňovanie pokračovalo podujatím „Múzy nás spájajú“ na Považí a „Kultúra 2015“ na hornej Nitre.

PM, Zdroj: TSK (tlačová správa)

V Trenčíne vznikla nová bunka spisovateľov

Po Nitre, Žiline, Košiciach, Banskej Bystrici a Trnave je Trenčín šiestym krajským mestom so sídlom odbočky Spolku slovenských spisovateľov. Filiálku najstaršej literárnej inštitúcie na Slovensku slávnostne založili 22. septembra 2015 vo Verejnej knižnici Michala Rešetku.

Iniciatíva chce vyplniť biele miesto v organizačnej štruktúre spolku a regionálnym spisovateľom zároveň

poskytnúť širší priestor na realizáciu. Spolok slovenských spisovateľov (SSS) postavil trenčiansku odbočku na overených základoch literárnych výkonov. Jej založenie vyhlásením podporilo štrnásť členov SSS Trenčianskeho kraja, ktorí symbolicky nadviazali na prvý kongres slovenských spisovateľov v Trenčianskych Tepliciach v roku 1936.

Podľa čestného predsedu Spolku slovenských spisovateľov Jaroslava Rezníka je logické, aby organizácia pôsobila aj v Trenčíne. „V meste a jeho okolí žilo a tvorilo i žije a tvorí mnoho osobností slovenskej literatúry. Bude to ďalšie hrdé logo mesta a bude to i posila pre spolok ako celok,“ povedal

dlhoročný porotca literárnej súťaže, ktorá nesie meno duchovného mecena Trenčina Jozefa Branekého.

Prítomní členovia spolku si na ustanovujúcom stretnutí trenčianskej odbočky SSS zvolili výbor v zložení: Margita Ivaničková, Janka Poláková, Mária Pomajbová. Na čele bude stáť M. Ivaničková. Ako vysvetlila, založenie novej regionálnej bunky slovenských spisovateľov podnietil aktívny literárny život v Trenčianskom kraji. „Literárny život nemožno centralizovať ani riadiť z Bratislavy. Ten sa musí a má rozvíjať tam, kde žijú jeho tvorcovia,“ doplnil tajomník SSS Ján Tazberík.

Vznikom krajskej filiálky sa nádejným

i ostrieľaným autorom otvárajú ďalšie možnosti publikačnej činnosti. Spolok slovenských spisovateľov má vlastný časopis – Literárny týždenník. Šéfredaktor Štefan Cifra si poťažkal, že práve v dôsledku nevyjadrovania sa spisovateľov k spoločenskému životu, sa zo slovenskej kultúry vytrácajú základné etické hodnoty. Súčasný stav by podľa neho mohli zmeniť práve regionálne odbočky SSS. „Ak sa regionálne povedomie začne oživovať na kultivovanej úrovni, má to význam voči ľuďom, ktorí tu žijú a aj spisovateľom v podobe platformy, na ktorej sa budú prezentovať,“ dodal Cifra.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR MY Trenčianske noviny, č. 39/2015, s. 6

Letná čítareň zaznamenala nárast návštevnosti

Letná čítareň v Trenčíne má za sebou druhý ročník. Vylepšené štatistiky i pozitívne ohlasy verejnosti nasvedčujú, že historické centrum mesta našlo svoju oázu pokoja.

V duchu hesla „kto číta, ten vie, resp. kto vie, ten oddychuje pod holým nebom“ trenčianska knižnica opäť otvorila letnú čítareň. Aj tento raz bezplatne a pre všetkých. Do dvora knižnice na Jaselskej ulici, ktorý sa každý pondelok a štvrtok menil na

záhradu obklopenú zeleňou a slnečnicami, zavítalo v tomto roku 370 čitateľov. Počet predstavuje dvadsaťpercentný nárast v porovnaní s premiérovým rokom 2014. Počas 23 dní od júna do septembra tu návštevníci zaznamenali 591 výpožičiek. Spomedzi tridsiatky priebežne aktualizovaných titulov periodík sa najväčšiemu záujmu tešili denníky.

Verejná knižnica M. Rešetku (VKMR) v tomto roku spestrila ponuku o regionálne obecné a mestské noviny. Výdatné čitateľské menu pravidelne dochucovala zbierka vyradených kníh, ktoré si návštevníci mohli odniesť zo škatule s pôsobivým nápisom „Vezmeš si ma?“. Novinku v podobe navodenia autentickej atmosféry zase za-

obstarali drevené držiaky na tlačoviny, pripomínajúce rekvizitu z pôvodnej čítarene, ktorá tvorí súčasť knižnično-informačných služieb trenčianskej knižnice od januára 1937.

Aj v roku 2015 letná čítareň potvrdila povest' žiadaného dejiska besied s osobnosťami kultúrneho života. V rámci Noci literatúry vytvorila neopakovateľnú kulisu podujatia s herečkou Idu Rapačovou a spisovateľkou Margitou Ivaničkovou.

Projekt si kladie za cieľ zharmonizovať pešiu zónu, poskytnúť priestor na realizáciu všetkým generáciám a sklbiť prechádzku mestom s posedením pri knihách, novinách a časopisoch pod holým nebom. Materiálno-technické vybavenie knižnica zabezpečila vlastnými kapacitami, sponzorskými príspevkami či prostredníctvom kontaktov so slovenskými vydavateľstvami. Ako doplnila vedúca knižnično-informačných služieb VKMR Sylvia Fabová, je potešiteľné, že na základe marketingovej spolupráce svojim partnerom navrhli taký model spolupráce, ktorý bol zaujímavý pre všetky zainteresované strany.

PETER MARTINÁK, Foto: VKMR

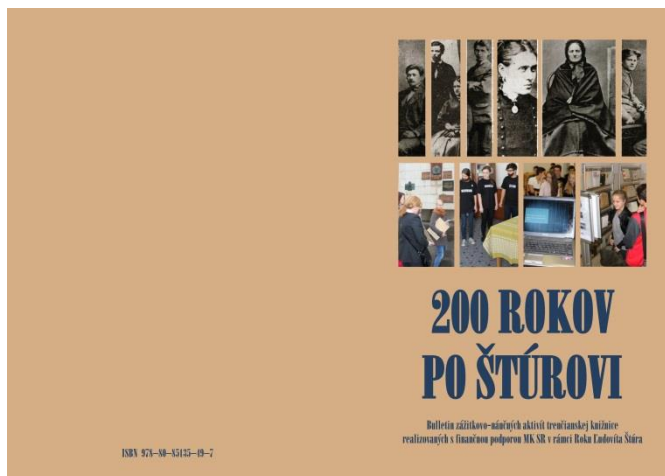
MEDIÁLNI PARTNERI TRENČIANSKEJ KNIŽNICE POD HOLÝM NEBOM

ROK ĽUDOVÍTA ŠTÚRA V TRENČIANSKEJ KNIŽNICI

Realizované podujatia k 200. výročiu narodenia Ľ. Štúra:

- slávnostná prezentácia zborníka „Ľudovít Štúr mojimi očami“, vydaného trenčianskou knižnicou pri príležitosti 200. výročia narodenia Ľ. Štúra za účasti spisovateľov, študentov, širšej verejnosti, predstaviteľov VÚC, autorov odborných štúdií a literárnych príspevkov (19. 1. 2015, 109 návštevníkov),
- krajská prehliadka seniorov v umeleckom prednese poézie a prózy pri príležitosti osláv 200. výročia narodenia Ľudovíta Štúra (11. 3. 2015, 56 návštevníkov),
- zábavno-náučný kvíz pre žiakov ZŠ o Ľ. Štúrovi (24. 3. 2015, 65 návštevníkov),
- Ľudovít Štúr a slovanský svet (Cesta do Lužíc) – beseda so spisovateľkou Janou Judinyovou (28. 4. 2015, 28 návštevníkov),
- prednáška pre seniorov o živote a diele Ľ. Štúra v zariadení sociálnych služieb Seniorvilla Trenčín (28. 4. 2015, 25 návštevníkov),
- blok odborných prednášok so sprievodným kultúrnym programom k 200. výročiu narodenia Ľ. Štúra pod záštitou predsedu TSK Ing. Jaroslava Bašku (17. 6. 2015, 103 návštevníkov),
- 200 rokov po Štúrovi – odborná prednáška spojená s výstavou, multimediálnou prezentáciou kultúrno-historického kontextu obdobia, v ktorom Ľ. Štúr žil a priblížením trenčianskeho pôvodu jeho rodiny vrátane návštevy súvisiacich miest s tematickým divadelným predstavením (uskutočnené šesťkrát, 341 návštevníkov),
- stretnutie v Literárnom klube Omega v Trenčíne spojené so spomienkou na básne Ľ. Štúra (7. 1. 2016),
- pietna spomienka na Janka a Karola Štúrovcov pri ich náhrobníku na Evanjelickom cintoríne v Trenčíne, organizovaná pri príležitosti ukončenia Roka Ľudovíta Štúra (12. 1. 2016).

SYLVIA FABOVÁ

200 rokov po Štúrovi – vľavo: tematická výstava; vpravo: obálka bulletinu zážitkovo-náučných aktivít trenčianskej knižnice, odrážajúcich Štúrov odkaz v živote a tvorbe súčasných generácií, ktoré boli realizované s finančnou podporou MK SR v rámci Roku Ľ. Štúra.

Ľudovít, vytrvať daj na tej púti!

Pri príležitosti ukončenia Roka Ľudovíta Štúra sa dňa 12. januára 2016 na starom evanjelickom cintoríne v Trenčíne konala pietna spomienka pri obnovených náhrobníkoch Janka a Karola Štúrovcov. Miestny odbor Matice slovenskej v spolupráci s Verejnou knižnicou Michala Rešetku a Trenčianskym samosprávnym krajom, ale predovšetkým uzdatosť a viera v ušľachtilú vec predsedníčky MOMS Janky Polákovej umožnili zrekonštruovanie náhrobku členov štúrovskej rodiny, ktorí odpočívajú v Trenčíne.

Janko Štúr (27. 9. 1827- 23. 9. 1905), najmladší brat Ľudovíta Štúra, bol významným národným a kultúrnym dejateľom a publicistom. Ako uviedla Eva Struhárova z Verejnej knižnice Michala Rešetku, život Janka Štúra bol najviac spojený s Trenčínom a z celej rodiny mal najpohutejšie životné osudy. Po základných štúdiách v Uhrovci a evanjelickom lýceu v Bratislave prešiel na gymnázium v Modre a odtiaľ sa po roku vrátil do Bratislavy. Pomáhal bratovi Ľudovítovi spolu s Ľudovítom Dohnánym pri redigovaní Slovenských národných novín. Začiatkom septembra 1848 ušiel na Moravu a zúčastnil sa na všetkých troch výpravách Slovenského povstania ako dôstojník. Po potlačení maďarskej revolúcie sa stal stoličným úradníkom. Bol okresným komisárom napríklad v Čadci, v Žiline, v rokoch 1854 – 1856 v Bánovciach nad Bebravou. Tam sa oženil so zemianskou dcérou Amáliou, rodenou Draškóciovou. Sobáš Janka Štúra sa konal v Kochanovciach a zúčastnil sa na ňom aj jeho jediný žijúci starší brat Samuel Štúr, evanjelický farár zo Zemianskeho Podhradia. Ten novomanželov aj sobášil. Z Bánoviec nad Bebravou preložili Janka Štúra do Filákova, neskôr do Vrábľov. V roku 1863 sa dostal do Trenčína, kde bol takmer 20 rokov prísediacim stoličným sudcom. V čase stupňujúcej sa maďarizácie bol preložený do Györu. Tu požiadal o penziu a vrátil sa do Trenčína. Až do smrti žil striedavo v Trenčíne a v Malých Bierovciach ako penzionovaný sudca stoličnej sedrie.

Zomrel ako 78-ročný v Malých Bierovciach. Zo súrodencov sa dožil najvyššieho veku. Pochovali ho na trenčianskom evanjelickom cintoríne. Jeho manželka ho prežila o osem rokov. Zomrela v roku 1913 tiež ako 78-ročná. Je pochovaná vedľa manžela.

Janko Štúr boli činný aj literárne a publicisticky. Uverejnil viacero básní, zbieral národné povesti. Dožil sa obdobia vzniku a rozvoja fotografie a tak sa nám zachovali až tri jeho fotografické podobizne. S manželkou mal štyri deti. Troch synov a jednu dcéru. Najstaršia dcéra Gustava sa vydala za evanjelického farára v Starej Pazove, Vladimíra Hurbana, ktorý bol synom národovca Jozefa Miloslava Hurbana a bratom Svetozára Hurbana Vajanského. Sobášil ich sám Jozef Miloslav Hurban. Zomrela v roku 1940. Najstarší syn Ľudovít vyštudoval právo. Usadil sa v maďarskom Kössegu, kde pôsobil ako advokát. Tu i zomrel v roku 1952 ako 92-ročný. Jeho rodina sa v ďalšej generácii úplne pomaďarčila. Aj ďalší syn Ján vyštudoval právo. Pôsobil ako okresný sudca v Madoši pri Segedíne a neskôr ako tabulárny sudca v Pešti. Ján Štúr zomrel bezdetný v Pešti v roku 1917 ako 54-ročný.

Najmladším a najznámejším synom Janka Štúra bol Karol Emil Štúr (12. 11. 1867 – 15. 2. 1925) – verejný činiteľ, národný buditeľ, redaktor, právnik, evanjelický kňaz. Narodil sa v Trenčíne, kde navštevoval i ľudovú školu a gymnázium. Po vzore svojho otca Janka Štúra sa rozhodol pre advokátsku dráhu. Právo študoval v Györi a v Budapešti. Na rozdiel od oboch starších bratov Jána a Ľudovíta zostal uveďomelým Slovákom. (Ako vieme, obaja až do smrti pôsobili v Maďarsku.) Od roku 1923 bol verejným notárom v Trenčíne.

JUDr. Karol Štúr bol mecén slovenských študentov. Úspešne obhajoval evanjelických učiteľov, zadarmo obhajoval chudobný ľud. V roku 1905 uskutočnil odvážnu jurkovičovskú myšlienku a založil peňažný ústav v Trenčíne – Meštiansku banku, ktorá poskytla záchranný pás drobným roľníkom a živnostníkom pred úžerníkmi. Meštianska banka neskôr splynula s Tatrabankou. V marci 1908 kandidoval na poslanca do uhorského snemu s programom Slovenskej národnej strany v Uhorskej sociálno-demokratickej strane. Ako účastník luhačovických porád sa podieľal na tvorbe koncepcie česko-slovenskej vzájomnosti, za čo bol označený za nebezpečného buriča a počas prvej svetovej vojny bol pod policajným dozorom. Na zhromaždení v Martine 30. 10. 1918 bol zvolený za člena SNR a stal sa jej predsedom v Trenčíne. Bol zakladateľom a prvým starostom Štefánikovej Sokolskej župy. V neľahkej dobe, po skončení prvej svetovej vojny sa rozhodol založiť Trenčianske noviny. Bol ich majiteľom, vydavateľom a zodpovedným redaktorom. Prvé číslo vyšlo 25. 12. 1918. Na redakčných postoch pomáhali Karolovi Štúrovi básnik Vladimír Roy, Michal Dukát a Daňo Okáli.

V roku 1919 sa JUDr. Karol Štúr podieľal na vzniku trenčianskeho gymnázia. Bol spoluorganizátorom slovenskej evanjelickej synody v Trenčianskych Tepliciach v roku 1921. JUDr. Karol Štúr sa oženil s Kornéliou Žambokrétovou, dcérou evanjelického farára v Púchove. JUDr. Karol Štúr mal dve deti, syna Ľudovíta a dcéru Kornéliu. Syn Ľudovít bol od mladosti chorľavý. Celý život zostal slobodný a zomrel v domove dôchodcov v Kovarciach pri Topoľčanoch v roku 1969. Dcéra Kornélia sa vydala za plukovníka Olega Václava Procházku a žila v Prahe. V roku 1945 nacisti Procházku popravili. V koncentračnom tábore bola väznená i Kornélia, ktorá zomrela v Prahe v roku 1979. (Na pietnej slávnosti vyslovil historik Milan Šišmiš poďakovanie aj Štátnemu archívu v Bytči za ústretovosť pri získaní životopisných dát dcéry Kornélie, aby mohli byť doplnené na zrekonštruovanom náhrobníku.)

JUDr. Karol Štúr ostal verný rodinnej tradícii a službe národu. Oddal sa jej bezhranične, nešetiac vlastné prostriedky ani zdravie. Prenasledovanie, enormné pracovné nasadenie, ale i zákerná choroba natoľko podlomili jeho duševné i telesné sily, že 15. 2. 1925 ako 58-ročný zomiera. Jeho manželka Kornélia zomrela v roku 1949 a pochovali ju v rodinnej hrobke v Trenčíne.

MARGITA IVANIČKOVÁ, Foto: VKMR

Čo nové u „detí“?

Ďalší školský rok a jesenná sezóna v oddelení literatúry pre deti a mládež VKMR sa začali, ako obvyčajne, v septembri, keď naše priestory patrili piatom zo základných škôl v Trenčíne, ktoré majú v rámci slovenčiny ako prvý bod výučby návštevu knižnice. Pripravili sme im zaujímavý program plný informácií, súťaží a „previerok“ toho, či sme sa spolu niečo naučili. Triedy si u nás takpovediac nestíhali podávať kľučku, čomu sme sa veľmi tešili.

Papučová noc otvárala ďalší mesiac a bola plná prekvapení, záhad, smiechu, pokusov a, samozrejme, nespania až do skorých ranných hodín.

Detská radosť a príjemný pocit na duši nás presvedčili, že sa nám opäť podarilo vytvoriť pre najmladších čitateľov niečo jedinečné a nezabudnuteľné.

Potešil nás i nesmierny záujem škôl o podujatie venované Ľudovítovi Štúrovi. Návštevou nás poctili aj naši dlhoroční priatelia zo Spojenej internátnej školy v Trenčíne.

November odštartovala beseda pre druhý stupeň ZŠ so spisovateľkou Enjou Rúčkovou s názvom Karambol. Enja bola veľmi otvorená ohľadom rozprávania o jej začiatkoch, literárnych pokusoch, závahaniach aj obavách pri písaní kníh, vďaka čomu sa rozvírila živá a príjemná diskusia so žiakmi.

Stali sme sa aj súčasťou ďalšej noci, tentoraz v základnej škole na Bezručovej

vej ulici, kde sme malých noclažníkov navštívili s podujatím „S vlkmi nie sú žarty“. A nebolo to úplne len o vlkoch. To všetko sme popretkávali množstvom krásnych informačných hodín s inými triedami.

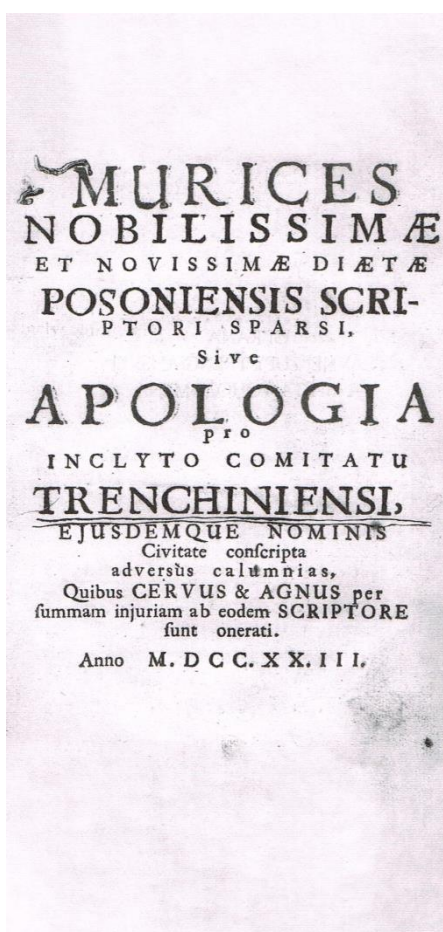
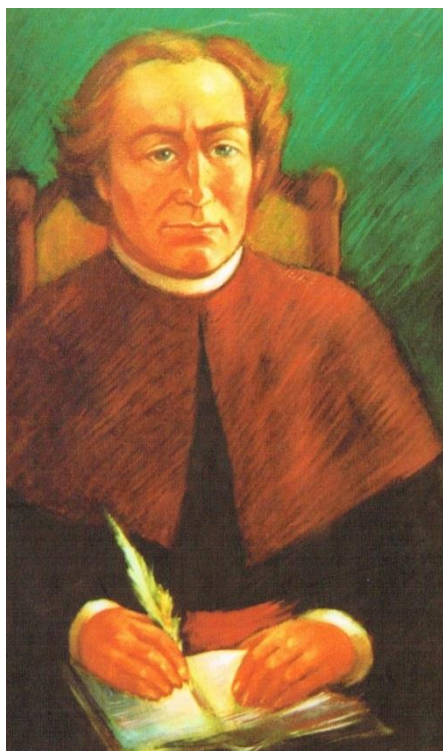
Predvianočný čas je u nás tradične spojený s charitatívnym podujatím pre deti z Detského domova Lastovička v Trenčíne s názvom Svet stále lásku má. Symbolickú bodku za rokom 2015 v našom detskom oddelení napísala unikátna výstava takmer 150 bohato ilustrovaných kníh pre deti a mládež z 36 krajín sveta. Výstava predstavuje diela nositeľov najvyšších ocenení Bienále ilustrácií Bratislava (Grand Prix BIB a Zlaté jablko BIB) v päťdesiatročnej retrospektíve tohto medzinárodného podujatia.

PETRA LICHVÁROVÁ - HELENA KADLIČKOVÁ, Foto (Svet stále lásku má; Papučová noc; Karambol s E. Rúčkovou): VKMR

Ján Baltazár Magin

* 6. 1. 1681 (Vrbové) † 27. 3. 1735 (Dubnica nad Váhom)

Slovensko je malý štát. Narodili sa tu však ľudia, ktorí svojimi názormi, obetavosťou a myšlienkami ovplyvnili smerovanie našej krajiny. Medzi takéto veľké osobnosti slovenského národa môžeme bezpochyby zaradiť aj Jána Baltazára Magina. Začiatkom roka 2016 sme si pripomenuli jeho nedožitú 335. výročie narodenia.

Ján Baltazár Magin sa narodil 6. januára 1681 vo Vrbovom. Cirkevné a svetské právo, filozofiu, teológiu a históriu vyštudoval vo Viedni, kde získal aj akademický titul. Od roku 1709 pôsobil ako katolícky kňaz v Járu pri Nitre, neskôr v Košeci. V rokoch 1717–1718 v noviciáte u jezuitov v Trenčíne. Od roku 1719 až do svojej smrti pôsobil v Dubnici nad Váhom. Zomrel 27. marca 1735. Pochovaný je v krypte dubnického kostola.

J. B. Magin zohral významnú a dôležitú úlohu v spoločenskom živote slovenského národa. Ako kňaz využíval svoje vedomosti nielen na šírenie viery, ale aj na pozdvihnutie národného povedomia Slovákov. Začiatok 18. storočia bol poznačený zhoršujúcimi sa vzťahmi medzi Maďarmi, Slovákami a Nemcami žijúcimi na území dnešného Slovenska. V roku 1721 profesor Trnavskej univerzity Michal Bencsik vydal spis, ktorým urazil predstaviteľov Trenčianskej stolice. Trenčín označil za bezvýznamné mestečko a jeho obyvateľov za kolonistov. Navyše sa vysmieval zo Slovákov, tvrdil že sú potomkovia Svätopluka, ktorý predal svoju krajinu za bieleho koňa. Trenčania preto požiadali uznávaného učenca z Vrbového o reakciu. J. B. Magin súhlasil a v roku 1728 vydal dielo *Apológia*, čiže *Ostne alebo Obrana slávnej Trenčianskej stolice a mesta tohože mena*. V tomto diele rozvinul myšlienky o starobylosti,

význame mesta Trenčín, o rozšírenosti slovenského jazyka a tiež o slávnej minulosti, autonómnosti Slovanov a Slovákov v Uhorsku. Vyzdvihoval cyrilo-metodské dedičstvo, prvý poukázal na etnickú celistvosť slovenskej národnosti, vymedzil jej územie a hranice. Ostro sa postavil aj proti prejavom národného šovinizmu. Toto dielo sa stalo najstaršou politickou, národnou a kultúrnou obranou Slovákov.

Okrem slávnej *Apológie* je J. B. Magin autorom diela *Ekloga* z roku 1729, ide o rozsiahlu latinskú báseň na oslavu Jozefa Iľesházyho - syna Trenčianskeho župana.

V snahe priblížiť významné osobnosti našich dejín, mnohé mestá pomenovali po nich ulice, námestia, školy, odhalili na ich počesť sochy, pamätné tabule.... Aj Ján Baltazár Magin je takouto osobnosťou. V Trenčíne mestské zastupiteľstvo 28. mája 1992 rozhodlo, že novovybudovaná ulica v časti mesta Nad tehelňou ponesie meno *Ulica Jána Baltazára Magina*.

**„Bránili sme povest', česť, meno,
hodnotu a slobodu našu...
Až do smrti bojuj za pravdu!“
(záver *Apológie*)**

PETRA DOMBAIOVÁ

Foto: MAGIN, J. B.: *Obrana slávnej župy Trenčianskej a mesta tohože mena*. Ed. Vincent Sedlák.

Martin: Matica slovenská, 2002.

VÝZNAMNÉ VÝROČIA V ROKU 2016

Rok 2016 – Medzinárodný rok strukovín

Január

01. 1936* Ján Stacho, básnik, prekladateľ (80.)
 04. 1946* Dušan Dušek, básnik, prozaik (70.)
 05. 1921* Fridrich Dürrenmatt, švajčiarsky dramatik (95.)
 06. 1681* Ján Baltazár Magin, básnik (335.)(Dubnica nad Váhom)
 07. 1941* Ivo Veliký, publicista, organizátor kultúrnych podujatí (75.) (Trenčín)
 08. 1911* Andrej Očenáš, hudobný skladateľ (105.)
 10. 1821* Ján Matuška, štúrovský básnik, národný dejateľ, autor slovenskej hymny Nad Tatrou sa blýska (195.)
 12. 1876* Jack London, americký spisovateľ (140.)
 23. 1906* Elena Holéczyová, výtvarníčka (110.) (Moravské Lieskové)
 26. 1891* Ilja G. Erenburg, spisovateľ, novinár (125.)
 27. 1826* Michail J. Saltykov-Ščedrin, ruský satirický spisovateľ (190.)
 27. 1756* Wolfgang Amadeus Mozart, hudobný skladateľ (260.)
 01. *Deň vzniku Slovenskej republiky, Svetový deň mieru*
 04. *Svetový Braillov deň*

Február

09. 1796* Samuel Jurkovič, osvetový pracovník (220.)
 11. 1941* Vladimír Bednár, spisovateľ (75.)
 12. 1866* Ladislav Nádaši-Jége, kritickorealistický spisovateľ (150.)
 23. 1896* Jozef Cíger-Hronský, spisovateľ (120.)
 25. 1946* Ján Štrasser, básnik, textár (70.)
 28. 1881* Štefan Zweig, rakúsky spisovateľ (135.)
 20. *Medzinárodný deň šťastia*
 21. *Medzinárodný deň materského jazyka*

Marec

06. 1911* Ján Bodenek, spisovateľ (105.)
 07. 1811* Juraj Fándly, osvietený spisovateľ, kňaz (205.)
 08. 1896* Elo Šándor, humoristický spisovateľ (120.)
 10. 1796* Matej Hrebenda, básnik, národný buditeľ, zberateľ folklóru, rozširovateľ slovenskej a českej literatúry (220.)
 18. 1901* Peter Jilemnický, spisovateľ (115.)
 21. 1936* František Kele, autor literatúry faktu (80.)
 25. 1836* Jozef Ľudovít Holuby, botanik, historik (180.)
 27. 1871* Heinrich Mann, nemecký spisovateľ (145.)
 27. 1921* Rudolf Moric, spisovateľ (95.)
 30. 1746* Francisco de Goya, španielsky maliar (270.)
 30. 1926* Vojtech Mihálik, básnik, spisovateľ (90.)
 25. *Deň zápasu za ľudské práva*

Apríl

02. 1941* Ladislav Ballek, spisovateľ (75.)
 09. 1821* Charles Baudelaire, francúzsky básnik (195.)
 09. 1921* Karol Strmeň, básnik, prekladateľ (95.)
 20. 1946* Peter Štrelinger, prozaik (70.)
 22. 1926* Milan Lajčiak, básnik (90.)

23. 1891* Sergej S. Prokofiev, hudobný skladateľ, klavirista (125. výr.)
 25. 1816* Juraj Pejko, hudobný skladateľ, autor textu piesne Trenčianske hodiny (200.)
 02. *Medzinárodný deň detskej knihy*
 07. *Svetový deň zdravia*
 22. *Deň Zeme*
 23. *Svetový deň kníh a autorských práv*

Máj

05. 1846* Henryk Sienkiewicz, spisovateľ, nositeľ Nobeľovej ceny (170.)
 05. 1856* Samo Daxner, národný buditeľ (160.)
 12. 1906* Andrej Guoth, básnik (110.)
 12. 1931* Viera Handzová, spisovateľka, prekladateľka (85.)
 13. 1796* Ján Kostka, keramikár (220.)
 19. 1906* Ján Štefan Bálent, spisovateľ, knihovník (110.) (Nové Mesto nad Váhom)
 24. 1881* Mikuláš Schneider-Trnavský, hudobný skladateľ (135.)
 01. *Sviatok práce*
 15. *Svetový deň rodiny*

Jún

02. 1946* Peter Glocko, spisovateľ (70.)
 06. 1936* Peter Kováčik, spisovateľ pre deti a mládež (80.)
 07. 1931* Magda Paveľková, herečka (85.)
 16. 1691* Ján Francisci, hudobný skladateľ (325.)
 26. 1891* Vladislav Vančura, český spisovateľ (125.)
 01. *Medzinárodný deň detí*
 23. *OSN deň verejnej služby*

Júl

02. 1911* František Studený, akademický maliar (105.)
 08. 1621* Jean de La Fontaine, francúzsky spisovateľ, bájkar (395.)
 12. 1876* Ivan Krasko, vl. meno Ján Botto, básnik, spisovateľ (140.)
 19. 1896* Archibald Joseph Cronin, škótsky spisovateľ (120.)
 29. 1911* Ján Cikker, hudobný skladateľ, profesor (105.)
 30. 1941* Ondrej Sliacky, spisovateľ (75.)
 17. *Výročie Deklarácie o zvrchovanosti SR*
 30. *Medzinárodný deň priateľstva*

August

07. 1906* Dezider Milly, akademický maliar (110.)
 11. 1796* Ján Blahoslav Benedikti, národný buditeľ (220.)
 15. 1916* Rudolf Mrlian, publicista, kritik (100.)
 17. 1916* Svetozár Hurban-Vajanský, spisovateľ, literárny vedec, publicista, politik (100.)
 20. 1941* Július Satinský, humorista, spisovateľ pre deti a mládež (75.výr.)
 23. 1851* Alois Jirásek, český spisovateľ (165.)
 24. 1856* Samuel Czambel, jazykovedec (160.)
 27. 1871* Theodore Dreiser, americký spisovateľ (145.)
 12. *Medzinárodný deň mládeže*

HISTORIAMAGISTRAVITAE

29. Výročie SNP – štátny sviatok SR

September

02. 1896* Štefan Polkoráb, maliar (120.)
 04. 1906* Alexander Moyzes, hudobný skladateľ, profesor (110.)
 04. 1936* Ján Levoslav Bella, hudobný skladateľ (80.)
 08. 1841* Antonín Dvořák, český hudobný skladateľ (175.)
 13. 1886* Jan Masaryk, český politik (130.)
 14. 1886* Štefan Janšák, spisovateľ, historik, archeológ (130.)
 15. 1901* Janko Blaho, operný spevák, hudobný pedagóg (115.)
 15. 1921* Ivan Bukovčan, dramatik, scenárista (95.)
 20. 1746* Móric Beňovský, cestovateľ (270.)
 22. 1811* Michal Miloslav Hodža, štúrovský básnik, politik, filológ a organizátor hnutia za spisovnú slovenčinu (205.)
 22. 1926* Rudolf Moško, maliar (90.) (Dobrá)
 23. 1901* Jaroslav Seifert, český básnik (115.)
 26. 1931* Mária Čeretková-Gáľlová, spisovateľka (85.)
 01. *Deň ústavy SR – štátny sviatok SR*
 10. *Svetový deň prvej pomoci*
 13. *Deň pozitívneho myslenia*
 26. *Európsky deň jazykov*

Október

04. 1431* Francois Villon, francúzsky stredoveký básnik (585.)
 09. 1936* Ľubomír Feldek, spisovateľ (80.)
 19. 1901* Ľudo Ondrejov, vl. m. Ľ. Mistrík, spisovateľ (115.)
 19. 1936* Vincent Šikula, spisovateľ (80.)
 22. 1811* Ferenc Liszt, maďarský hudobný skladateľ (205.)
 24. 1796* Štefan Moyzes, národný buditeľ, publicista, politik, biskup, prvý predseda MS (220.)
 25. 1881* Pablo Picasso, španielsky maliar (135.)
 28. 1791* Ján Chalupka, spisovateľ, dramatik (225.)
 28. 1906* Štefan Hoza, libretista, spisovateľ pre deti (110.)
 31. 1821* Karel Havlíček Borovský, český spisovateľ (195.)

01. Medzinárodný deň hudby

09. Deň starých rodičov

November

07. 1811* Karel Jaromír Erben, český spisovateľ (205.)
 11. 1821* Fiodor Michajlovič Dostojevskij, ruský spisovateľ (195.)
 16. 1806* Karol Kuzmány, básnik, národný buditeľ, prvý podpredseda MS (210.)
 19. 1711* Michail Vasilievič Lomonosov, ruský prírodovedec (305.)
 19. 1841* Andrej Kmeť, botanik, národopisec, archeológ, iniciátor zriadenia SNM (175.)
 27. 1921* Alexander Dubček, politik a štátnik (95.)
 17. *Deň boja za slobodu a demokraciu*
Medzinárodný deň študentstva

December

04. 1821* Martin Hattala, jazykovedec, pedagóg (195.)
 05. 1846* Michal Kišš, básnik (170.) (Uhrovec)
 09. 1946* Dušan Mitana, spisovateľ (70.) (Moravské Lieskové)
 10. 1866* Dušan Makovický, spisovateľ (150.)
 12. 1821* Gustave Flaubert, francúzsky spisovateľ (195.)
 15. 1931* Ladislav Švihran, spisovateľ (85.)
 22. 1901* Gejza Vámoš, prozaik (115.)
 23. 1936* Viktor Krupa, spisovateľ, prekladateľ (80.)
 27. 1566* Ján Jessenius, lekár (450.)
 27. 1571* Johannes Kepler, astronóm (445.)
 05. *Medzinárodný deň dobrovoľníkov v ekonomickom a sociálnom rozvoji*
 10. *Deň ľudských práv*

Pozn.: * výročia narodenia

Týždeň slovenských knižníc 2016: 1. – 6. 3. 2016

Noc s Andersenom: 1. 4. 2016

MARTINA ZOBKOVÁ, Foto: www.istriasun.com

V záujme skvalitnenia poskytovaných informácií si radi prečítame
VAŠE POSTREHY, NÁMETY A PRÍSPEVKY,
ktoré nám môžete adresovať e-mailom na multi@vkmr.sk,
prípadne zaslať poštou na adresu
Verejnej knižnice Michala Rešetku (Hasičská 1, 911 82 Trenčín)

www.vkmr.sk

Knihovník

Metodický časopis pre verejné knižnice okresov Trenčín, Nové Mesto nad Váhom, Bánovce nad Bebravou a Myjava

Ročník: 33

Číslo: 2/2015

Edícia: Metodika

Zostavil a graficky upravil: Mgr. Peter Martinák

Zodpovedný redaktor: Ing. Gabriela Krokvičková (vkmr@vkmr.sk)

Redakčná rada: Bc. Sylvia Fabová; Mgr. Martina Zobková; Mgr. Peter Martinák

Za obsah a jazykovú úpravu zodpovedajú autori príspevkov.

Vydala: Verejná knižnica Michala Rešetku v Trenčíne, 2016